БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 10
21 ФЕВРАЛЬ ЯКШАНБА 1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Советн сайловига тайёргарлик (1-нчи бет).

БЕШИНЧИ БЕШЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ: **А. Раҳмонов.** — Цехдаги суҳбат (1-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **Ж. Маҳмудов.** — Коммунистлар мусобақа илғори (2-нчи бет).

Лев Кассиль — Аркадий Гайдар (2-нчи бет).

ФЕЛЬЕТОН: **Б. Ҳалилов.** — Қуйичирчиқдан чиққан товламачи (2-нчи бет).

Т. Орипов. — Уртасарой районида кўкламги дала ишларига тайёргарлик суст бормоқда (3-нчи бет).

А. Раҳмат. — Тошкент (3-нчи бет).

В. М. Молотов Берлиндан жўнаб кетди (4-нчи бет).

В. М. Молотовнинг 1954 йил 20 февральда Берлиндан учиб кетиш олдидан Шенефельд аэродромида сўзлаган нутқи (4-нчи бет).

В. М. Молотовнинг 1954 йил 20 февральда Шенефельд аэродромидан жўнаб кетиши вақтида О. Гротевольнинг сўзлаган жавоб нутқи.

Тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгаши

СССР, Франция, Англия ва Америка Қўшма Штатлари ташқи ишлар министрларининг ўтган кун тамом бўлган кенгаши қарийб тўрт ҳафта мобайнида бутун дун'ёнинг диққат марказида турди. Кенг жамоат доиралари бу кенгашга катта аҳамият бериб, тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг конференция столи ёнида учрашуви халқаро миқ'ёсдаги энг муҳим проблемаларни ҳал этишга ёрдам беради ва бинобарин тинчликни ҳамда халқлар ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига ҳисса қўшади, деб умид қилган эдилар.

Берлинда бўлиб ўтган фикр олишув кенгашда қатнашган давлатларнинг позицияларини тўғрироқ англашга ёрдам берди. Ана шу фикр олишув давомида ҳукуматларнинг позициялари ўртасидаги келишмовчилик аниқ рўёбга чиқди. Лекин, шу блан бирга, манфаатдор томонлар ана шу келишмовчиликларни камайтиришга чинакам интиладиган бўлсалар, бу келишмовчиликларни камайтириш йўллари ҳам аниқ ма'лум бўлди. Кенгашда эришилган конкрет битимлар шубҳасиз, аҳамиятга эгадир. Биринчидан Америка Қўшма Штатлари, Франция, Англия ва Совет Иттифоқи ҳукуматлари қуролсизланиш проблемасини муваффақиятли ҳал этишга ёки, лоақал қурол-яроғларни анча камайтиришга ёрдам бериш чораларини кўрадилар, деб қарор қилинди. Иккинчидан, Жанвада Америка Қўшма Штатлари, Франция, Англия, Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси вакилларининг, шунингдек бевосита манфаатдор бўлган мамлакатлар вакилларининг тегишли масалалар юзасидан кенгашини чақириш тўғрисида бир қарорга келинди. Бу кенгаш Корея масаласининг узил-кесил ҳал этилишига ёрдам бериш учун, шунингдек Ҳинди-Хитойда тинчлик ўрнатиш масаласини қараб чиқиш учун чақирилади. Ниҳоят, тўрт министр Германия проблемаси юзасидан, Европа хавфсизлиги масалалари юзасидан, шунингдек Австрия проблемаси юзасидан ҳартомонлама фикр олишди. Министрлар бу масалалар юзасидан бир қарорга келаолмадилар. Лекин шундай бўлса ҳам бу масалалар кун тартибидан олиб ташланмайди, албатта.

Ғарбий давлатларнинг делегациялари ва биринчи галда Америка делегацияси ҳал этиш пайти келиб қолган халқаро проблемаларни манфаатдор томонларнинг бири учунгина эмас, балки ҳамма учун мақбул бўлган битимлар асосида ҳал этишга интилганларида эди, Берлин кенгаши муқаррар кўпроқ натижа берган бўлар эди, албатта. Аммо Америка Қўшма Штатлари делегацияси Берлинга жўнаб кетганида, бунга тамомила хилоф йўл тутиш ҳақида инструкция олганлиги ма'лум. Бу ҳол Берлин кенгашининг боришига салбий та'сир кўрсатмай қолаолмади. Маш'ум «куч ишлатиш сиёсати»ни тенг ҳуқуқли, мустақил давлатлар блан бўладиган ўзаро муносабатларда қўлланишга уриниб кўрсалар, бу сиёсатнинг муваффакият қозонишига ҳечқандай умид йўқлиги ҳаммага аёндир.

Совет делегацияси Берлин кенгашида ҳечкимнинг манфаатларига путур етказмайдиган, кенгаш қатнашчилари учун мақбул бўладиган, катта ва кичик барча миллатларнинг ҳаётий манфаатларига жавоб берадиган ва тинчликни ҳамда халқлар хавфсизлигини та'минлайдиган битимлар тузишга эришиш ниятига амал қилди.

Совет делегацияси Берлин музокаралари давомида бирқанча таклифлар киритди. Бу таклифлар халқаро муносабатлардаги кескин вазиятни юмшатишга ва ҳал этилмаган проблемаларни ҳал этишга қаратилган кенг ва конкрет иш программасидир.

Совет ҳукумати халқаро муносабатларда ҳал этилмай қолган масалаларни муҳокама қилиш учун Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари, Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси ташқи ишлар министрларининг кенгашини чақиришни таклиф этди. Бундай кенгашнинг чақирилиши халқаро аҳволдаги кескин вазиятни юмшатишга ва Корея масаласини, шунингдек халқаро миқ'ёсдаги бошқа актуал масалаларни ҳал этишдаги ҳозирги мавжуд қийинчиликни йўқотишга, шубҳасиз, ёрдам берган бўлар эди. Бу таклиф ба'зи мамлакатларнинг Осиёда рўй берган ва Хитой Халқ Республикасининг тузилишида ўз ифодасини топган туб ўзгаришларни менсимай, ер юзининг ана шу қисмида XIX асрдагидек иш кўришга уринишлари орқасида юз берган ғайритабиий аҳволни йўқотишга қаратилган эди.

Беш давлат кенгашини чақириш тўғрисидаги совет таклифи бутун дун'ёда кенг ма'қулланди. Бунинг натижасида ғарб давлатлари бу таклифни тўла рад этиш мумкин деб топмадилар. Узоқ дискуссиядан кейин Хитой Халқ Республикасининг иштироки блан Жанвада кенгаш чақириш тўғрисида бир қарорга келинди. Италияда чиқадиган «Стампа» газетаси бу қарорнинг аҳамиятини та'кидлаб қуйидагиларни ёзади: «Бу қарор ғоят катта аҳамиятга эга бўлган фактдир. Шу қарорнинг ёлғиз ўзи ҳам Берлин конференциясини оқлаш учун кифоя қилинган бўлар эди». Сўнгра газета «Осиёнинг иштирокисиз ер юзида тартиб ва тинчлик ўрнатиб бўлмайди» ва «Осиё бу ишда Хитойнинг иштирокисиз қатнашаолмайди» деб уқтириб ўтади.

Сўнгра, Совет Иттифоқи қурол-яроғларни камайтириш планини атом қуроли тўғрисидаги масалани айни бир вақт ичида ҳал этиш блан боғлаш ниятида, қурол-яроғларни ёппасига камайтириш юзасидан 1954 йилда жаҳон конференцияси чақиришни таклиф этди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қурол-яроғларни камайтириш ва атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги масалани бирнеча йилдан буён чигаллаштириб ва мураккаблаштириб келаётган Америка дипломатиясининг айби блан ана шу масалада боши берк кўчага кириб қолди. Совет таклифи ана шу боши берк кўчадан чиқишга ёрдам бериш мақсадини кўзда тутар эди. Бундай конференциянинг муваффақиятли ўтказилиши халқаро аҳволдаги кескин вазиятни юмшатишга, шубҳасиз, ёрдам берган бўлар эди ва капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг зиммасида оғир юк бўлиб ётган ҳарбий харажатлар машаққатини кескин суратда камайтирган бўлар эди.

Барча мамлакатларнинг халқлари бу таклифни ҳам ғоят қувватладилар. Правардида ғарбий давлатларнинг вакиллари, юқорида айтиб ўтилганидек, қуролсизланиш проблемасини муваффақиятли ҳал этишга ёки лоақал, қурол-яроғларни анча камайтиришга ёрдам бериш учун фикр олишни давом этдириш тўғрисида битимга келишга мажбур бўлдилар.

Совет ташқи сиёсатининг тинчликсеварлик характери Совет ҳукуматининг Германия масаласи ҳақидаги таклифларида яна бир марта жуда яққол кўринди. Бу таклифлар чорак аср мобайнида Европани ва унинг кетидан бутун дун'ёни икки марта уруш гирдобига ташлаган герман милитаризмининг тикланишига йўл қўйилмаган тақдирдагина Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш мумкин деган фикрга асосланади.

Германия проблемасини ҳал этиш даставвал немисларнинг ўз иши эканлигини та'кидлаб, совет делегацияси немис халқи Германияни бирлаштиришдан иборат кечиктирилмайдиган вазифа тўғрисида ва Европада тинчлик ҳамда хавфсизликни та'минлашга ўз иштироки ҳақида қандай фикрда эканлигини билиш учун кенгашда Германия Демократик Республикаси ва федерал республика вакилларининг фикрини эшитишни таклиф этди. Сўнгра совет делегацияси Германия блан тузиладиган сулҳ шартномасини тайёрлаш тўғрисида ва Германия блан тузиладиган сулҳ шартномаси юзасидан сулҳ конференцияси чақириш ҳақида таклифлар киритди. Шу блан бирга муҳокама қилиш учун шартноманинг конкрет проекти тақдим этилди.

Совет делегацияси муваққат умумгерман ҳукумати тузишни таклиф этди ва умумгерман сайловчиларининг ҳақиқатан ҳам демократик характерда бўлишини та'минлайдиган умумгерман сайлов қонуни проектини тайёрлашни бу ҳукуматга топширишни ҳамда бу сайловларни йирик монополиялар, фашист, милитарист ташкилотлар ва бошқа ташкилотлар томонидан сайловчиларга таз'йиқ кўрсатилишига йўл қўймайдиган чинакам, эркин шароитда ўтказишни таклиф этди.

Умумгерман ҳукуматининг ўз зиммасига юкланган вазифаларни бажаришга ёрдам бериш мақсадида ва сайловларни ўтказиш вақтида чет давлатлар томонидан таз'йиқ кўрсатилишига йўл қўймаслик мақсадида совет делегацияси сайлов ўтказилишигача, озгина миқдордаги ҳарбий қисмлардан ташқари, четэл қўшинларини Шарқий ва Ғарбий Германия территориясидан олиб чиқиб кетишни таклиф этди.

Кенгашнинг охирида, я'ни уч ғарбий давлат министрларининг Германия масаласини кенг асосда ҳал этишни истамаганликлари равшан бўлиб қолганидан кейин совет делегацияси умумгерман комитетини тузишни таклиф этди ва савдо-сотиқ, молия ҳисоблари, транспорт, чегара масалаларини ва иқтисодий муносабатлар блан боғлиқ бўлган бошқа масалаларни келиштириш ва мувафиқлаштириш вазифаларини бу комитетга топширишни, шунингдек Ғарбий Германия блан Шарқий Германия ўртасида маданий, илмий ҳамда спорт алоқаларини ривожлантириш масалалари блан шуғулланучи умумгерман комитети тузишни таклиф этди. Ҳам Шарқий Германиядаги ва ҳам Ғарбий Германиядаги немис полицияси тўғрисида ва барча полиция турларининг миқдори ҳамда қуроллари ҳақида томонларнинг битимга келишлари матлуб эканлиги ҳақида қарор қабул қилиш ҳам таклиф этилди.

Совет делегацияси герман халқининг турмуш шароитини яхшилашга интилиб, Германиянинг уруш оқибатлари блан боғланган молиявий-иқтисодий мажбуриятларини енгиллаштириш тўғрисидаги муҳим масалани ўртага қўйди. Германия Демократик Республикасига нисбатан ана шу мажбуриятни енгиллаштириш чоралари кўрилди. Совет делегацияси бу чораларни Ғарбий Германияга нисбатан ҳам жорий қилишни таклиф этди.

Германия масаласини муҳокама қилиш давомида совет делегацияси федерал республика блан СССР ўртасида иқтисодий ҳамда маданий алоқаларни ўрнатиш мумкинлигини ва мақсадга мувофиқ эканлигини ҳам кўрсатди.

Ғарб давлатларнинг вакиллари совет делегациясининг Германия масаласи ҳақидаги **барча** таклифларини рад этдилар ва бу блан Германия масаласини тинч ҳал этишга ёрдам беришни истамаётганликларини ва Германияни бирлаштириш соҳасидаги кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни герман халқининг ўзи ҳал этишини истамаётганликларини кўрсатдилар. Совет делегациясига келганда шуни айтиш керакки, у, 18 февральда қуйидагиларни айтди: Совет ҳукумати тўрт давлатнинг герман масаласини Европада тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига мувофиқ суратда қониқарли ҳал этишга қаратилган ишларни давом эттирилади, деб умид қилади.

Совет Иттифоқи Европада коллектив хавфсизликни та'минлаш планини тақдим этди. Дун'ё халқлари ва, биринчи галда, Европа халқлари бу планни зўр э'тибор блан кутиб олдилар. Бу планни муҳокама қилиш давомида Америка агрессив доиралари тузган проектнинг, я'ни Ғарбий Европадаги олти давлатнинг Ғарбий Германия бошчилигидаги ҳарбий группасини вужудга келтириш проектининг чин моҳияти жуда аниқ ва равшан очиб ташланди. «Европа мудофоа бирлашмаси» деган сохта ном блан ниқобланган бу бирлашма тинчлик ишига жуда катта хавф туғдиради.

Совет Иттифоқи Европа хавфсизлигини та'минлайдиган ва Германияни бетараф қолдиришни кўзда тутган ўз таклифларини ва Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги умумевропа шартномаси проектини америка у проектига қарама-қарши қўйди. Бу шартномада Германия — ҳозирги вақтда Шарқий ва Ғарбий Германия сифатида, қатнашаолар эди, бирлик тиклангандан кейин эса, бирлашган Германия тенг асосларда қатнашаолар эди. Европа мамлакатлари бўлмаган бошқа давлатлар ҳам Европада коллектив хавфсизлик системасининг амалга оширилишига ёрдам бераолган бўлар эдилар. Тинчлик учун курашда барча мамлакатларнинг, улардаги ижтимоий тузумнинг ҳархил бўлишидан қат'ий назар бирлашган фронтини вужудга келтириш керак.

Европада ва жумладан, Германияда коллектив хавфсизликни та'минлаш ҳақидаги совет планини яхши англадилар ва бу планни қўллаб-қувватладилар.

Аммо, ғарбий давлатларнинг вакиллари коллектив хавфсизликни та'минлаш ҳақидаги совет планини рад этдилар.

Австрия блан тузиладиган давлат шартномаси тўғрисидаги масала Берлин кенгашининг кун тартибида турар эди. Ғарбий давлатларнинг вакиллари тинчлик ва хавфсизлик манфаатлари блан ва Австрия халқининг миллий манфаатлари блан сра алоқаси бўлмаган муайян мақсадларини Австрия масаласи блан боғламаганларида, Австрия блан давлат шартномаси тузиш тўғрисидаги масалани бирнеча кун ичида ҳал этиш мумкин бўлар эди.

Ғарбий давлатларнинг Германияга нисбатан тузган ва герман милитаризмининг тикланиш хавфини кучайтирадиган ана шу планлари Австрия масаласининг ҳал этилишига халақит берди. Лекин шунга қарамай, Совет ҳукумати масалани ҳал этиш имконияти яқин вақтлар ичида сақланиб қолажагига ишонч билдирганлигини СССР ташқи ишлар министри орқали изҳор қилди. Австрия ҳукумати буни э'тиборга олиши ва Австрия халқи буни тўғри тушуниб олиши зарур.

Ғарбдаги уч давлат министри халқаро миқ'ёсда ҳал этилмаган проблемаларни ҳал этишдан иборат аниқ ва конкрет программага маш'ум «Иден плани»дан бошқа бирор нарсани қарши қўяолмадилар. «Иден плани» озгина ниқоблантирилган ва аслда ҳозирги Бонн режимини бутун Германияга жорий қилишдан ва бирлашган Германияни Ғарбий Европадаги олти давлатнинг тор доирадаги ҳарбий группасига жалб этишдан иборат пландир.

Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Англия ташқи ишлар министрлари халқаро миқ'ёсдаги жанжалли масалаларни ҳал этиш юзасидан ўз программаларини тақдим этмай, Совет делегациясининг ҳарқандай таклифини рад этиш блан чекланиб, кенгашда тамомила негатив позиция тутдилар. Ғарбий давлатлар делегацияларининг бундай хатти-ҳаракати Европа аҳолисининг ғоят кенг табақалари томонидан танқид қилинганлиги табиий бир ҳолдир. Бу нарса матбуот саҳифаларида ўз аксини топди.

Берлин кенгаши халқаро аҳволдаги кескин вазиятни юмшатиш ва ҳал этилмаган проблемаларни ҳал этишда шу вақтгача эришилган натижаларга қараганда шубҳасиз каттароқ роль ўйнай олар эди. Халқаро аҳволдаги кескин вазиятни сақлаш ва кучайтиришдан манфаатдор бўлган агрессив америка доираларининг та'сири юқорида айтилган проблемаларни ва, биринчи галда, Германия масаласини тезроқ ҳал этиш имконини берадиган қарор қабул этилишига тўсқинлик қилди.

Лекин шунга қарамай, бу кенгашнинг чақирилиши ва Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари ҳамда СССР ташқи ишлар министрлари ўртасида бевосита алоқанинг тикланиши, В. М. Молотов ўзининг 18 февральдаги баёнотида та'кидлаб ўтганидек, «ҳозирги шароитда муайян аҳамиятга эгадир. Бу нарса халқаро муносабатлардаги кескинликни янада камайтириш учун ҳал этилиши зарур бўлган ва ҳал этилиш пайти келиб қолган ба'зибир халқаро проблемаларни кўриб чиқишга ёрдам берди». В. М. Молотов яна бундай деди: «Бу кенгашда ҳал этилмай қолган вазифалар кун тартибидан чиқариб ташланмайди. Биз шу масалаларни ҳал қилиш йўлидаги ҳаракатимизни давом эттиришимиз ва шу масалаларни ҳал қилишга янада зўр бериб эришмоғимиз лозим».

Совет делегациясининг Берлин кенгашида тутган позициясини якдиллик блан ма'қуллаётган совет халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукуматининг халқаро аҳволдаги кескин вазиятни янада юмшатиш учун ва ҳал этиш пайти келиб қолган халқаро проблемаларни ҳал этиш учун олиб бораётган курашини бундан кейин ҳам зўр ғайрат ва қат'ият блан қўллаб-қувватлайди.

(**«ПРАВДА»нинг 20 февральдаги** бошмақоласи)

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ А. Н. КОСИГИННИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ А. Н. Косигин туғилган кунга эллик йил тўлиши муносабати блан ва унинг Совет давлати олдида қилган хизматларини тақдирлаб ўртоқ Алексей Николаевич **Косигин Ленин** ордени блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль. 1954 йил 20 февраль.

В. М. МОЛОТОВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов 20 февральда СССР, Франция, Англия ва Америка Қўшма Штатлари ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгашидан Москвага қайтиб келди. (ТАСС).

СССР Олий Совети сайловига тайёргарлик

Чирчиқ шаҳридаги сайлов участкаларида шу кунларда иш қизғин бормоқда. **Суратда:** шаҳардаги 142/106-нчи Каганович сайлов участкасида сайловчилар агитпунктда газета-журналлар ўқимоқдалар ва рўйхатдан ўз фамилиялари қандай ёзилганлигини текшириб кўрмоқдалар.
В. Салов фотоси.

Паркентнинг „Коммуна" сайлов участкасида

Паркент районидаги «Коммуна» сайлов участкаси ҳақиқатан ҳам намунали қилиб безатилган, оммавий-агитация ишларининг марказига айлантирилган.

Участка ҳузуридаги агитпунктнинг агитаторлари аҳоли турадиган кўчаларга, хонадонларга бириктирилиб қўйилган. Улар «СССР Олий Советига сайлов ҳақидаги Низом»ни сайловчиларга тушунтирмоқдалар. Ҳар 5 кунда агитаторлар блан семинарлар ўтказиб турилади.

Агитаторлардан М. Ражаматов, М. Акрамова, Т. Аноровлар ўз участкаларида актив иш олиб бормоқдалар. Улар сайловчилар блан суҳбат ўтказганларидан кейин агитпунктга келиб ишлайдилар, сайловчилар рўйхатининг тўғрилигини текширадилар, сайловчиларга янги чиққан газеталардаги мақолаларни баланд овоз блан ўқиб берадилар.

Агитпункт мудири Ҳаким Йўлдошев ҳар куни кечқурун планли равишда агитаторларнинг ўз участкасида олиб борган ишини кўриб чиқади ва уларга янги топшириқлар беради. Агитпунктда газета ва журнал, турли адабиёт ҳамда плакатлар бор.

Ю. БАҲОДИРОВ.

АГИТАТОР СТУДЕНТЛАР

Тошкент темир йўл инженерлари институтининг комсомол ташкилоти СССР Олий Совети сайловига тайёргарлик кўрилаётган ҳозирги кунларда аҳоли ўртасида актив равишда оммавий-сиёсий иш олиб бормоқда.

Агитпунктда ва агитпункт хизмат қиладиган участкадаги уйларда ишлаш учун студентлардан 250 га яқин агитатор белгиланган. Комсомол агитаторлардан Артюхов, Хорунов, Родионов ва бошқа ўртоқлар сайловчилар блан сайлов Низоми ҳақида, СССР Конституцияси ҳақида суҳбат ўтказдилар.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

ҒАМХЎРЛИКДАН РУҲЛАНИБ...

КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаати Октябрь район сайловчиларини руҳлантириб юборди. Район меҳнаткашлари жонажон Коммунистик партиямиз ва ҳукуматимизнинг, совет кишиларининг бахтиёр ҳаёти, порлоқ келажаклари ҳақида кўрсатаётган ғоят катта меҳрибонликларига чин юракдан раҳмат айтмоқдалар. Райoннинг 14-нчи ўрта мактабига жойлашган агитпункт агитаторлари Заковат Ғаниева, Дилором Боқиева, Мунира Зокирова, Убай Шарипов каби ўртоқлар ўз участкаларидаги сайловчиларга Мурожаатни қунт блан тушунтирмоқдалар. Улар Совет Ўзбекистонининг Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейинги бешйилликлар даврида яшнаб ўсганлиги, шарқда қудратли индустрлашган республикага айланганлиги, фан ва маданиятнинг ривожланганлиги ва Ўзбекистон — Совет Иттифоқининг асосий пахта базаси эканлиги тўғрисида суҳбатлар ўтказмоқдалар. Бу агитпунктдаги 40 агитаторнинг ҳаммаси маҳаллаларга бириктилган.

Агитпунктда агитаторларнинг тез-тез йиғилишлари ҳам бўлиб туради. Малакали агитаторлар ўзларининг тажрибаларини сўзлаб берадилар, шунинг блан бирликда ҳарбир агитаторнинг қилаётган иши ҳам муҳокама қилиниб турилади. Улар, айниқса ёш сайловчилар ўртасида халқаро аҳвол ҳақида, СССР Олий Советига бўладиган сайлов ва унинг аҳамияти тўғрисида, Совет Иттифоқидаги ва капиталистик мамлакатлардаги сайлов системаси тўғрисида савол-жавоблар уюштирадилар.

Агитпунктда «Агитатор» деворий газетаси ҳам чиқарилмоқда. Деворий газетада агитаторларнинг тажрибалари ва танқидий мақолалари, агитпунктнинг иш фаолияти мунтазам равишда ёритилиб турилади. Агитпунктнинг ишига мактаб бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ С. Баҳромов) бевосита раҳбарлик қилмоқда. Партия ташкилоти агитаторлар учун халқаро аҳвол, «Совет сайлов системаси — дун'ёда энг демократик сайлов системасидир» деган темаларда лекциялар уюштирди.

М. ҲУСАИНОВ.

Кутубхона агитпунктга ёрдам бермоқда

Тошкент шаҳар Марказий районидаги 5-нчи агитпунктда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорларига ҳамда Украинанинг Россия блан қайта қўшилишига 300 йил тўлишига бағишланган виставкалар очилди. Стендларга жуда кўп материаллар-китоблар, брошюралар, фотоҳужжатлар, диаграммалар қўйилган. Сайловга доир адабиётлардан иборат махсус виставка ҳам ташкил этилган.

Витриналар агитпунктга оталиқ қилувчи Навоий номли Ўзбекистон давлат халқ кутубхонасининг коллективи томонидан тайёрланган. Кутубхона ходимларининг ташаббуси блан сайловчиларнинг кутубхонага экскурсия ташкил этилди.

Октябрь, Ленин, Москва районлари ва Тошкентнинг бошқа районларидаги кутубхоналар ҳам агитпунктларга амалий ёрдам кўрсатмоқда. (ЎзТАГ).

БЕШИНЧИ БЕШЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Цехдаги суҳбат

Пайпоқ-трикотаж фабрикасининг коттон цехи ҳам бошқа цехлар каби озода ва кўркам. Цехдаги машиналар электр чироқлари нурида ялтирайди, унда заррача гард кўринмайди, цех ичи соф ҳавога тўла. Цехдаги ишчиларнинг ҳаммаси ҳам башанг кийинган.

Коттон цехидаги катта-кичик ғилдиракларнинг айланиши, найчаларнинг нари-бери бориб, келаётган овози қулоққа ёқимли эшитилади.

Ихчам бўлиш учун сочларини пешоналарига чамбарак қилиб олган ишчи аёлларнинг ҳаммаси бошларига бирхилда қизил шохи рўмолча ўраб олганлар.

Бу илғор цехнинг бошлиғи Елизавета Капитоновна Рибакова бизни цехдаги қизғин ҳаёт блан, тўхтовсиз ишлаб турган янги машиналарнинг иши блан таништириб бўлгач, сон-саноқсиз терилган ниналарга пайпоқ учи петлаларини тераётган аёллар—кеттельшицалар ёнига бошлаб борди.

— Капрон пайпоқларининг сифати мана **шу ерда ҳал қилинади, мана бу ўтирганлар** мана шу мураккаб ва мас'улиятли участканинг ишчилари, очиғини айтганда, цехимизнинг олтин қўллари, — деди ўртоқ Рибакова. Ишчилар станокдан кўзларини узмай ишлаб ўтирар эдилар.

Биз, кеттель машиналарини ниҳоят завқ блан бошқариб ўтирган аёлларга халақит бермаслик учун Елизавета Капитоновнадан:

— Буларнинг ичида нормасини ошириб бажарувчилар анча бўлса керак?— деб сўзни ҳам тамом қилганимиз йўқ эдики, цех бошлиғи:

— Буларнинг ичида нормасини бажармовчи биронта ҳам ишчи йўқ, буларнинг кўпчилиги новатор,—деб қўшиб қўйди.

Биз ундан, биронта новатор блан суҳбатлашиш орзусида эканлигимизни айтганимизда у, бизга станокдан бошини кўтармай капрон пайпоқнинг учи ва товонларидаги петлаларни тераётган аёлни кўрсатди. Бу аёл шундай диққат блан ишлардики, биз унинг ёнидан ўтиб бораётганимизда бир назар ҳам ташлаб қарамади.

Дарҳақиқат у бошқараётган станок ниҳоят нозик, ниҳоят «эрка» машина. Агар бирон петла тушиб кетса борми, ҳамма қилган иш пучга чиқади, я'ни брак бўлади. Шунинг учун ҳам у, петлаларни зарра ҳам қочирмаслик учун нина тешикчаларига э'тибор бериб, ишламоқда.

— Майли, шу киши блан суҳбатлашақолинглар,—деди ўртоқ Рибакова.

Кеттельшица ўртоқ Назима Мухторхўжаева блан бўлган қисқа муддатли суҳбатда, камсухан аёл ўзини ниҳоят камтар тутиб:

Ўртоқ Н. Мухторхўжаева иш устида

☆ ☆

— Мен ҳам бошқалардан қолишмай ишлаяпман, нормани ҳам бажариб келаяпман,—деди-да, сўзини тамом қилиб қўяқолди.

Яхшиямки, Елизавета Капитоновна сўзга қўшилди.

— Бу киши,—деди у,—шундақа камгап, кўп гапиришдан кўра, кўпроқ ишлашни яхши кўради.

Назимахон фабрикага 1942 йилнинг бошларида, фашист газандаларга қарши уруш айни қизиб турган кунларнинг бирида шогирд бўлиб кирди. У, орадан икки-уч ой ўтиши бланоқ ўзининг ишга қобилиятли эканини кўрсатди ва фронтчи-жангчиларга кўйлак-лозим ва телогрейка тикадиган цехда мустақил ишга кўчди.

Нари-бери бориб келаётган саноқсиз найчаларнинг ёқимли товуши цех бошлиғининг овозига жўр бўлиб эшитиларди. Цех мастери станокларнинг бир ме'ёрда айланишини кўздан кечириб, айланиб юрарди. Станокдан кўзини ўзмай, бир-бирига қарамақарши ўтирган кеттельшицаларнинг қизил косинкалари худди лолазорни эслатарди. Уларга қараб кишининг ҳаваси келади. Ҳа, улар партия ва ҳукуматимизнинг ишлабчиқариш корхоналари ходимлари олдига қўйган, халқимиз учун сифатли ва манзур бўларли буюмлар ишлаб чиқариш тўғрисидаги кўрсатмаларини бажариш учун ана шундай меҳнат қилмоқдалар.

— Ана шундай,—деб сўзида давом этди, Елизавета Капитоновна,—Назимахон фабрикага келган йилидан бошлаб илғорлар қаторидан жой олди, номи фабрика—«Ҳурмат тахтаси»да тез-тез кўринадиган бўлди. 3 марта қимматбаҳо буюмлар блан мукофотланди. Бу рағбатлантиришлар унинг меҳнатга муҳаббатини янада оширди. Кунлик, ойлик ва йиллик планлари бирнеча ҳисса ошириб бажарилди. Бирнеча ёш шогирдлар унинг қўлидан уста тикучи ва тўқучи бўлиб чиқди. Улар ҳам усталаридан қолишмай ишлайдиган бўлиб етишди.

—Елизавета Капитоновна—мен уста эмасман, устамиз сиз бўласиз, менга ҳам бу ҳунарларни ўргатган ўзингиз, мени уста деб уялтирманг, — деди Назимахон.

Мулойим сўзли, очиқ чеҳрали Елизавета Капитоновна яна сўзида давом этди:—Назимахон 1947 йилдан, я'ни фабрикамизда янги капрон пайпоқлари ишлаб чиқарадиган янги цех ташкил қилинган кундан бошлаб шу цехнинг кеттельшицаси бўлиб ишлаб келмоқда. Планни бажармаган йили йўқ. Бу новаторнинг ҳаммага намуна бўлаётган бир иши бор, у ҳам бўлса, ишлаб чиқараётган пайпоқларининг юқори сорт бўлишидир. Ўтган йили у, йиллик планни 117 процент бажариб, умумий маҳсулотнинг 97,8 процентини а'ло сортга топширди. Бу эса фабрикада юқори сифатли маҳсулот чиқаришда рекорд ҳисобланади. У, айни вақтда ҳар куни 230 жуфт капрон пайпоқни кеттель қилиш ўрнига, 300—400 жуфтга етказмоқда. Ўртоқ Рибакова цехда бўлган қисқа суҳбатда ўртоқ Мухторхўжаеванинг ишидан мамнун бўлганини мароқ блан сўзлаб берди.

Биз улар блан хайрлашиб чиқаётганимизда Коттон станоги юқоридаги баланд-паст қилиб терилган қатор калавалардан ўзига қараб ипакларни тортарди.

А. РАҲМОНОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

КОММУНИСТЛАР—МУСОБАҚА ИЛҒОРИ

Тошкентдаги «Автотракдеталь» заводининг ишчи, инженер-техник ходимлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорини бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун самарали меҳнат қилмоқдалар. Завод партия ташкилоти бутун коллективни ишлабчиқариш соҳасида янги-янги ютуқларни қўлга киритишга сафарбар этиш учун улар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтирди.

Завод коллективи ўтган йилда Коммунистик партия Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорига жавобан ўз устига олган социалистик мажбуриятни ошириб бажарди ва мамлакатга пландан ташқари бир миллион сўмлик маҳсулот етказиб берди. Давлат планига мувофиқ бу завод 1954 йилда ўтган йилдагига нисбатан 500 минг сўмлик ортиқ маҳсулот тайёрлаб бериши ва янги хил машина турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириши керак. Бу планни ҳам муваффақиятли бажариш учун завод коллективи бутун кучини сафарбар этган ҳолда ғайрат блан ишламоқда.

СССР Олий Советига сайлов шарафига бағишланган социалистик мусобақа тобора кенгаймоқда. Цехлар, бригадалар ва айрим ишчилар ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб, астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Завод коммунистлари социалистик мусобақанинг ташаббускори бўлдилар. Улар илғор меҳнат усулларини қўллаб, ижодий меҳнат қилиш туфайли ишлабчиқаришда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Завод партия ташкилоти ишлабчиқаришда коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш ишига бошчилик қилиб, уларни янги меҳнат зафарларига руҳлантирмоқда.

Янги йилнинг дастлабки кунларида мавжуд ишлабчиқариш майдонлари ва ускуналардан тўла фойдаланиб, бир меъёрда ишлаётган завод ишчилари январь ойи маҳсулот ишлаб чиқариш планини ошириб бажарди. Маҳсулот сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш соҳасида ҳам яхши натижаларга эришилди.

Завод коллективи Қирғизистон ССР қишлоқ хўжалик институтининг илмий ходими ўртоқ Мусинов томонидан ихтироъ қилинган пилла терадиган машинани ишлаб чиқишга киришган эди. Ҳозир бу машина кўп миқдорда ишланиб, колхозларга юборилмоқда. Шунингдек, универсал тракторлар учун обтекательлар (ўсимликларни шикастланишдан сақлаш учун универсал тракторига ўрнатиладиган асбоб) ишлаб чиқариш ҳам муваффақиятли ўзлаштирилди.

Сайловолди меҳнат вахтасида турган йиғув цехининг слесари коммунист В. Парамонов ишлабчиқаришда юксак кўрсаткичларга эришмоқда. У, пахта қатор ораларини ишлайдиган икки хил культиваторни мукаммаллаштириш тўғрисида таклиф киритди. Унинг таклифи асосида янги хил культиваторлар кўп миқдорда тайёрланмоқда. Асбобсозлик цехининг слесари, завод комсомол ташкилотининг секретари, коммунист В. Наумов ҳам ремонт асбоблари ва пахта терадиган машиналар учун а'ло сифатли запас қисмлар тайёрлаб беришда смена нормасини 180 — 200 процентга етказиб бажармоқда. Шу цехнинг бош мастери А. Голобкин ўз участкасида ишлабчиқаришни олдин планлаштиради ва ишчиларнинг иш соатларидан унумли фойдаланишни яхши уюштиради. Шунинг натижасида унинг раҳбарлигида ишлаётган 27 ишчининг ҳаммаси смена топширигини доимо ошириб бажармоқда.

Штамповкага материал тайёрлаб бераётган темирчи коммунист ўртоқ Смилянцкий эса сменада доим 3—4 норма бажариб, цех коллективининг катта ҳурматига сазовор бўлмоқда.

Шунингдек, қуйиш цехининг қолипчиси Г. Муҳаммедшин, бош мастер М. Зокиров, механика цехининг токари В. Гарбанов ва 25 дан ортиқ коммунистларнинг ҳаммаси ҳам меҳнат унумини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг таннархини камайтириш ва материалларни тежаб сарфлашда партиясиз ишчиларга ўрнак бўлмоқдалар.

Завод коллективи меҳнат соҳасида қўлга киритаётган ғалабаларини мустаҳкамлаб, оталикка олган Сирдарьё районидаги 4-нчи МТСга ҳам ҳартарафлама ёрдам кўрсатмоқда. Заводнинг тўртта илғор малакали ишчиси тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилишда МТС коллективига амалий ёрдам бераётир. Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари учун зарур бўлган запас қисмлар тайёрлаб берилмоқда. Заводнинг энг яхши инженерларидан ўртоқ А. Соткин доимий ишлаш учун МТСга бош инженер бўлиб кетди.

Завод коммунистлари жонажон Коммунистик партиямизнинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида белгилаган программасини амалга ошириш учун ана шундай ғайрат блан ишлаб, ишлабчиқаришда илғор бўлиш учун бор кучларини аямай сарф этмоқдалар.

Ж. МАҲМУДОВ.

Ишлабчиқаришга пухта раҳбарлик натижаси

Чирчиқ шаҳридаги Каскад ГЭСи учта йирик ГЭСни — Комсомол, Оққовоқ ва Товоқсой ГЭСларини ўз ичига олади ва Чирчиқ шаҳридаги барча корхоналарни, шу жумладан Иттифоқ аҳамиятига эга бўлган бирқанча йирик корхоналарни электр қуввати блан та'минлайди. Бу ГЭСнинг қуввати Фарҳод ГЭСи қувватидан ҳам ортиқдир. Каскад ГЭСига 1953 йилда бир агрегат ўрнатилди. Бу агрегатнинг кучи Қодирия станциясининг кучидан бирярим марта кўпдир. Бу ГЭС 1953 йил тўртинчи кварталида Бутуниттифоқ энергетиклар мусобақасида биринчиликни олганлиги учун ВЦСПС ва СССР Электр станциялари ва электр саноати министрлигининг Кўчма Қизил байроғини қўлга киритди.

Каскад ГЭС бошланғич партия ташкилоти СССР Олий Советига сайлов муносабати блан Комсомол, Оққовоқ ва Товоқсой ГЭСлари ўртасида авариясиз ишлаш, йиллик планни муддатидан илгари бажариш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш , электр қуввати таннархини камайтириш ва кўп жамғарма тўплаш юзасидан социалистик мусобақа уюштирди. Партия ташкилоти коммунистлар ва илғор ишчиларнинг ташаббусини қўллаб-қувватламоқда, рационализаторлик ва ихтироъчилик таклифларини пухта ўрганмоқда, бу таклифларни амалга оширишда дирекцияга ёрдам бермоқда.

Ўтган йил ГЭС коллективи фидокорона меҳнат қилиб, бир неча миллион киловатт-соат электр қуввати тежаган эди. Бу эса 40 минг тонна кўмирни тежади ёки бутун Чирчиқ шаҳридаги ҳамма корхоналар учун бир йилдан ортиқ вақтга етадиган электр қувватини тежаш имкониятини беради.

Партия ташкилотининг яқинда бўлган йиғилишида мусобақанинг бориши, ихтироъчилик таклифларининг амалга оширилиши тўғрисида завод директори Солдатов, Комсомол ГЭСи партия ташкилотчиси Мачалов, Товоқсой ГЭС партия ташкилотчиси Кукилов ўртоқларнинг докладларини эшитди. Йиғилиш танқид ва ўз-ўзини танқид шиори остида ўтиб, ишда йўл қўйилган камчилик ва хатолар очиб ташланди ҳамда уларни ўз вақтида тугатиш учун тегишли тадбирлар белгиланди.

Партия ташкилоти коммунистларнинг ишлабчиқаришда авангардлигини та'минлаш учун уларнинг фаолиятини контроль қилиб боради. Коммунистларнинг кўпчилиги инженер-техник, слесарь ва илғор ишчилардан иборат. Улар ишлабчиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида ишлайдилар. Масалан, навбатчи электротехник коммунист Крутов беш йилдан буён садоқат блан ишлаб келаётир. У, партия ташкилотининг топшириқларини ўз вақтида бажаради, пропагандист ва деворий газетанинг редактори сифатида ишчилар ўртасида катта обрў қозонган. Коммунист ўртоқ Лапин Комсомол ГЭСида слесарь бўлиб ишлайди. У актив жамоатчи ва ажойиб ташкилотчидир. Ўртоқ Лапин ўз фаолияти блан корхонанинг ишчи, инженер-техникларига намуна бўлиб келмоқда. Шунингдек, Комсомол ГЭСи бошлиғи ўртоқ Воҳидовнинг ҳаёт йўли жуда характерлидир.

Ўртоқ Воҳидов даставвал ГЭСга оддий ишчи бўлиб келган эди. Серғайрат ва ташаббускор бу коммунистни тарбиялашга партия ташкилоти катта эътибор берди, уни ўқишга юборди. Натижада ўртоқ Воҳидов инженер бўлиб етишди ва ҳозир раҳбарлик ишига кўтарилди. Ўртоқ Воҳидов бошлиқ бўлган Комсомол ГЭСи мусобақада яхши натижаларга эришиб, 1953 йилда бир неча миллион киловатт-соат электр қуввати тежашга ҳамда 200 минг сўм жамғарма тўплашга муваффақ бўлди. 1954 йилда ҳам бу ГЭС авариясиз ишламоқда ва планни доим ошириб бажармоқда.

Каскад ГЭСининг коллективи СССР Олий Советига сайлов шарафига биринчи квартал планини муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олган эди. ГЭС коллективи бу мажбуриятни шараф блан бажармоқда.

Х. ИКРОМОВ.

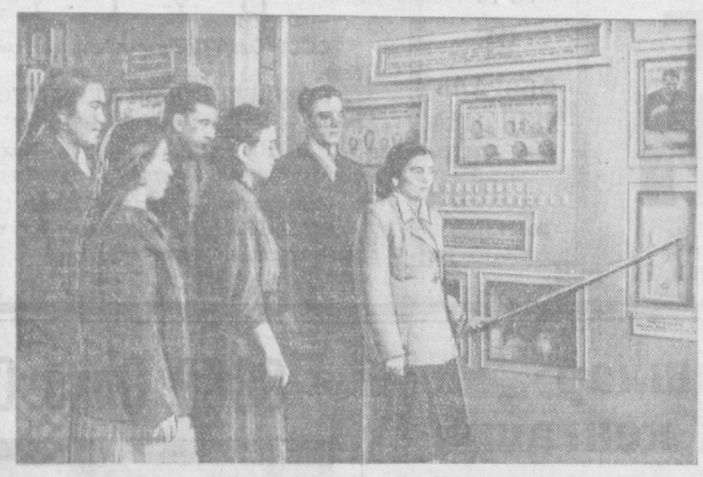

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг табиёт музейида. **Суратда:** музейнинг илмий ходими ўртоқ **Носирова** экскурсияга келганларни музей экспонатлари блан таништирмоқда. **В. Володин** фотоси.

Республика маданият уйида

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги Республика маданият уйи меҳнаткашларнинг ,айниқса хотин-қизларнинг энг севган жойи бўлиб қолди. Бу ерда доимий ишловчи музика, балет, драма, хор, адабиёт, рассомлик, фото, шахмат-шашка ва физкультура тўгаракларидан ташқари 8 группадан иборат 8 ойлик бичиш-тикиш ва 5 ойлик қўл ҳунари курслари ташкил қилинган. Бу курс ва тўгаракларга 675 киши жалб қилинган. Улардан кўпчилиги уй ишлари блан шуғулланувчи ўзбек хотин-қизларидир.

Маданият уйида ташкил қилинган бичиш-тикиш ва қўл ҳунари курсларига Умри Ҳусанбоева, Қумри Ғафурова, Мунаввар Мамажонова, Шарифа Тожиева ва Ф. Талова сингари тажрибали мастер-педагоглар раҳбарлик қилмоқдалар. Бу курслар орқали тикув саноатимизга ҳар йили кўплаб малакали тикувчилар, полотноларга гуллар ва бадиий суратлар тикадиган моҳир усталар етиштириб берилмоқда.

Яқинда бичиш-тикиш ва қўл ҳунари курсларини яна 140 хотин-қиз тамомлаб чиқди. Шу муносабат блан маданият уйида виставка ташкил этилди. Виставкага курсларни тамомловчилар томонидан тикилган кийимлар ва полотноларга ипак ҳамда ип блан тикилган ҳархил бадиий суратлар қўйилди. Бу суратлар орасида Адиба Маҳкамова, Сабура Абдуллаева, Вазира Аҳмедова ўртоқлар тиккан кийимлар, шунингдек Мунаввар Тошмуҳамедова, Олия Аҳмедова ўртоқларнинг тиккан суратлари айниқса диққатта сазовордир.

Маданият уйидаги бичиш-тикиш ва қўл ҳунари курсларини тамомлаган кўпгина хотин-қизлар шу кунларда Тошкент шаҳар районларидаги, шунингдек республикамизнинг бошқа районларидаги маданият уйларида бичиш-тикиш ва қўл ҳунари тўгаракларига раҳбарлик қилмоқдалар. Масалан, ўтган йили курсни тамомлаган ўртоқ Шарифа Тожиева бу йил Республика маданият уйида группа раҳбари бўлиб ишламоқда.

Маданият уйида олиб борилаётган бу тадбирлар хотин-қизлар ўртасида оммавий-тарбиявий ишларни кучайтиришда, уларни жамоат ишларига кўплаб жалб қилишда муҳим роль ўйнамоқда.

Маданият уйининг директори ўртоқ Шарипова блан бўлган суҳбатда, у бундай деди:

— Курс ва тўгаракларни янги ташкил қилган вақтимизда уларга хотин-қизларни жалб қилиш анча қийин бўлган эди. Биз бу масалани ўша вақтларда уйма-уй юриб ҳал қилар эдик. Энди ўз хоҳишлари блан курс ва тўгаракларимизга а'зо бўлиш истагини билдириб ариза бераётган хотин-қизларнинг сон-саноғи йўқ.

Шундай экан, маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва маданий-оқартув муассасалари бундай курс ва тўгаракларни янада кўпайтиришлари, уларнинг тормоқларини тобора кенгайтиришлари лозим. Шу блан бирга, курс ва тўгаракларда қатнашувчи хотин-қизларга фақат ҳунар ўргатиш блан чегараланиб қолмай, улар ўртасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни кенг кўламда олиб бориш керак. Бунинг учун маҳаллий партия ва совет ташкилотлари маданият уйини лекторлар, сиёсий докладчилар ва пропагандист, агитаторлар блан тўла та'минлашлари лозим.

Н. ИСМАТУЛЛАЕВ.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

Бадиий қуйиш цехи

Тошкент район саноат комбинатида кенг истеъмол моллари ишлабчиқарадиган бадиий қуйиш цехи очилди. Янги цех иттифоқчи республикаларнинг гербларидан ташқари, металлдан ишланган стол лампаси, турли болалар ўйинчоқлари тайёрлаб чиқаради. Бу ерда ишланган маҳсулотлар зарҳалланиб, турли рангда бўялади.

Район маркази обод бўлмоқда

Областьда янги ташкил қилинган Ўртасарой район маркази обод бўлмоқда. Йўл ёқасига ресторан, раймаг учун катта кўркам бино қурилди. Ўзбекистон шоли тажриба станциясида 12 квартирали, район ходимлари учун 4 та кўпхонали терма стандарт уй қурилди. Бу ерда ошхона, чойхона, магазин очилган.

Ишлабчиқариш комбинати

Мирзачўлдаги «Труд» артели правлениеси район марказида ишлабчиқариш комбинати қуришга киришди. Қурилишга 70 минг сўм ажратилди. Комбинатда турли ишлабчиқариш цехлари жойлашади. Бу ерда қўшимча равишда ямоқчилик, этикдўзлик, якка устки-бош буюртмалари тикиш ва бошқа цехлар бўлади. Бундан ташқари артельда бу йил ёғоч арралаш цехи ҳамда ғишт хумдони қурилиб ишга туширилади.

Уй-жой қурилиши кенгаймоқда

Мирзачўлда якка тартибда уй-жой қурувчиларнинг сони тобора кўпаймоқда. Район матлубот союзи якка тартибда уй-жой қурувчиларни кўплаб қурилиш материаллари блан та'минламоқда. Кейинги бир ой ичида савдо ташкилотлари аҳоли учун бирнеча ўн минг сўмлик фанер, ёғоч, тахта, тунука, шифер ва бошқа қурилиш материаллари сотди.

Шу блан бир вақтда аҳоли учун 3 хоналик терма стандарт ёғоч уйлар ҳам сотилмоқда.

«Первомаец» сабзавотчилик совхозининг дирекцияси ҳам бу йил совхоз ишчилари учун 10 дан ошиқ янги уй-жой биноларини қуришга киришди. Ҳозир бу уй-жойларнинг бир қисми қуриб битказилди. Яқин кунларда ишчилар янги уйларга кўчиб кирадилар.

ФЕЛЬЕТОН

Қуйичирчиқдан чиққан товламачи

Амир Чинозбековни биринчи марта кўрган киши қўй оғзидан чўп олмаган, мулойим, мусичадек ёввош, беозор одам деб ўйлаши мумкин. У кўринишда шундай бўлса ҳам, аммо қирқ марта пихини ёрган, ҳушъёрликни оғиздан туширмай, сезгирликдан лоф урадиган кишиларни сувнинг бўйига олиб бориб, қуруқ қайтариб келадиган хилидан. Ишонмасангиз у киши блан бир учрашиб кўринг. Агар оқни қора, қорани оқ қилиб кўрсатиб, сизни ишонтираолмаса, бизнинг отимизни бошқа қўйиб юборинг.

Бу кишининг қандай ма'лумотга эга эканлиги тўғрисида сўраб қолгудек бўлсангиз, ҳечқачон жавоб ололмайсиз. Бу ҳақда унинг қўлида бирор расмий ҳужжат ҳам йўқ. Аммо 1953 йил август ойидан бери Тошкент область сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг а'зоси сифатида лекциялар ўқиб юрганлигини, ўқимай мулла, чўқимай қарға бўлиб олганлигини кўриб хайрон қоласиз. Агар Қуйичирчиқ район халқ маорифи бўлими уни Карл Маркс номли бошланғич мактабга мудир қилиб тайинлаган пайтда 5-нчи синф ҳажмида ма'лумоти бор деб тарификациядан ўтказган бўлса, бу беҳуда гап. Чунки унинг қўлида 5-нчи синф эмас, 3-нчи синфни тамомлаганлиги тўғрисида ҳам ҳечқандай ҳужжат йўқ.

Бу ҳам майли-я, Чинозбеков порахўрликда айбланиб, партиядан ўчиб, қамалиб кетди. Ундан қайтиб ҳам келди, лекин шундан кейин ҳечким унинг «қадрига» етмай қўйди. Область халқ маорифи бўлимига қатнайбериб, ҳали у район, ҳали бу район халқ маорифи бўлимларига борабериб оёқларида оёқ қолмади. Ниҳоят, Қуйичирчиқ районига бориб қадрқиймат топди. Дўстлари жонига оро кирди. Улар Чинозбековнинг ма'лумоти ҳақида расмий ҳужжат ҳам талаб қилмай, «сизнинг турган-битганингиз биз учун ҳужжат» деб область халқ маорифи бўлимининг йўлланмаси бўлмаса ҳам, дарҳол Карл Маркс номли бошланғич мактабга мудир қилиб тайинладилар. Бу буйруққа район халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Т. Хўжатоев нақшин имзо чекди. У, ҳатто орадан кўп ўтмай Чинозбековга «мактабда ажойиб маҳорат кўрсатиб ишлаётир» деб характеристика ёзиб берди.

Броқ нима бўлди-ю, Чинозбековнинг шўрига яна шўрва тўкилди, гаштига пиёз тўғралди. 1953 йил 26 июньда область халқ маорифи бўлимининг собиқ мудири М. Маҳмудов ғайри-расмий хат ёзиб, Чинозбековни ишдан бўшатишни ва уни область халқ маорифи бўлими ихтиёрига юборишни Қуйичирчиқ район халқ маорифи бўлимидан талаб қилди. Шундан кейин Чинозбеков маошини, ўн кунлик отпуска пулини, ишдан ўз ихтиёри блан бўшамаганлиги учун яна икки ҳафталик қўшимча ҳақ олиб, ҳаё-ҳу деб Тошкентга жўнаб қолди. Область халқ маорифидагилар қаёқдаги ғалвани қўзғаб, ундан ма'лумоти ҳақида ҳужжат талаб қилабошладилар. У нима ҳам қиларди, йўқни йўндирармиди? «Ҳужжат келтираман» деганича, қорасини кўрсатмай зим-зиё бўлиб кетаберди. Қарасаки, иш чатоқ, бирор жойга атака қилинмаса бўлмайди, Қаерга? «Э, дунъёда лақмалар йўқ дейсизми» деди ўзича Чинозбеков ва дадил қадам ташлаб бир зумда Тошкент область сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг собиқ секретари ўртоқ С. Ҳошимовнинг ҳузурида пайдо бўлди.

Ўртоқ Ҳошимов Хўжатоевдек Чинозбековга жуда ёқиб кетди. Ўз навбатида Чинозбеков ўртоқ Ҳошимов дидига мос келиб қолди. Хуллас, шу ондаёқ бир парча қоғоз қуролланди. Ўртада шартнома пайдо бўлди. Қўллар қўйилди. Печатьлар босилди. Районларга бориб келиши учун командировка ҳақи бериладиган бўлди. Ўша замони Амир Чинозбеков Тошкент область сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг барча ташкилотлар блан лекциялар ўтказиш учун шартномалар тузадиган вакили ва лектори деган ҳужжатни қўлга киритди. У, гўё бир юмалаб каптар бўлди қўйди. Ишлар яна тарақ, дўппи чамбарак бўлиб кетди.

Бу ерда ҳечким ундан «ма'лумотинг қанақа» деб сўрамади ҳам, бошқа кирдикорлари ҳақида, қолаберса, ҳозир Қуйичирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхозда уч боласи блан ўтирган Д. Латипова деган хотини, шу районнинг «Коммунизм» колхозидаги иккинчи хотини, Андижондаги учинчи хотини ҳақида бир оғиз суруштириб кўрилмади. Бунинг ўрнига олимлар қаторида лектор деган ҳисобот карточкаси тўлғизилиб, уни каталогга қўйилди. «Совет қонуншунослиги», «Қишлоқ хўжалик солиқлари тўғрисидаги қонун» деган темаларда колхозма-колхоз, районма-район юриб лекциялар ўқийбошлади. Шартномалар тузишга боши блан киришиб кетди.

1953 йилнинг декабрь ойи келиб қолди. Энди область халқ маорифи бўлими блан ҳисоб-китобни тугатишга киришди. Адвокат ўртоқ Алимовнинг ҳимояси остида дарҳол икки варақ қоғоз бўялди. Унда беш ой ишсизлиги, 11 марта Тошкентга келиб-кетганлиги учун область халқ маорифи бўлимидан 4785 сўм ундирилиб берилишини талаб қилди.

Октябрь районидаги 4-нчи бўлим халқ судьяси ўртоқ Т. Дўсматова ҳам Хўжатоев, Ҳошимов ўртоқлар сингари кўзини чирт юмиб, Чинозбековни қўллаб-қувватлади. Область халқ маорифи бўлими Чинозбековни ишга тайинлаш ёки ишдан олиш ҳақида буйруқ бермаган бўлса ҳам, ундан «15 кун ичида 4785 сўм ундирилиб, Чинозбековга берилсин. Чинозбеков яна мактаб мудирлигига қўйилсин» деб ҳукм чиқарди. Тарификацияга мувофиқ Чинозбеков ойига 635 сўмдан маош олиб келган бўлса ҳам, нимагадир ўртоқ Дўстматова ўз ҳукмида Чинозбековнинг бир ойлик иш ҳақини 957 сўмдан деб кўрсатган. Тўғриси Чинозбековнинг иши яна юришиб кетгани шундан ҳам ма'лумки, ҳукмга мувофиқ пулни 15 кундан кейин олиш кўрсатилган бўлса ҳам, у роса тўққиз кун деганда пулни чўнтагига мўмайгина қилиб солиб олди. Область халқ маорифидагилар шикоят қилишга ҳам улгурмадилар.

Мана, кўрдингизми, бахт, омад, мўмай даромад Чинозбековнинг бошига келиб қўнди. Чинозбеков бундай омадни оз бўлмаса область сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятда қўлга киритаёзган эди-ку, ўртада «лекин» пайдо бўлиб қолди. Нима бўпти денг. Бу ердаги шартноманинг аслида шундай бир модда бор, я'ни «Шартнома—томонларнинг бирининг хоҳиши блан бузилиши мумкин» Гап тамом. Аммо Чинозбековнинг ақли югурдак эмасми, ўртоқ Ҳошимовнинг лақмалигидан фойдаланиб, ўз фойдаси учун шартномага «банкка тушган пуллардан 3 проценти Чинозбековга берилади» деб қўшиб қўйди. Бу сир очилиб қолди. Ора сал бузилди. Жамиятдаги ўртоқлар «энди унга ишонмай қўйдик» деябошладилар. Лекин Чинозбеков ҳозир ҳам ишни давом этдираяпти. 1954 йилда турли ташкилотлар блан 54 минг сўмлик шартнома тузди, Мирзачўл районидаги Ленин номли, Сталин номли, Буденний номли, «Чорвадор» каби қатор колхозларда 14 та лекция ўқиди. Булар албатта карточкага қайд ҳам қилинди. Хуллас ишлар яна бояги-бояги.

Бу сафар Чинозбеков Қуйичирчиқ районига қараб от солди. 26 январьда тўппа-тўғри Носир Саримсоқов деган кишининг уйига бостириб кирди ва унинг хотинига «Биринчи май» мактабининг 7-нчи синфида ўқучи, 1938 йилда туғилган Хосият деган қизини хотинликка олмоқчи эканини дўқ блан билдирди. Пичоқ чиқариб, зўравонлик блан қизни олиб чиқиб кетди.

Биз область сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятда ўтирар эдик. Чинозбековнинг бу хислатлари ҳақида суҳбат борар экан, лекциялар ташкил этувчи ўртоқ Б. А. Оренов:

— Мен учун барибир, ишқилиб лектор бўлса, бас. Унинг кимлиги блан менинг ишим йўқ,—деди.

Анқовлар учун ким бўлса ҳам барибир. Шунинг учун ҳам шу суҳбат устига Чинозбеков мағрурона кириб келар экан, ўртоқ Ореновга «Беломорканал» тутди.

Билмадик, Қуйичирчиқдан чиққан товламачи Амир Чинозбеков энди кимларга «Беломорканал» тутмоқчи-ю, кимларни чув туширмоқчи экан?

Б. ХАЛИЛОВ.

БИР ИНСТИТУТНИНГ ДЕВОРИЙ ГАЗЕТАСИ

Ўрта Осиё политехника институтида қуйи матбуотнинг кенг тормоқлари ривожланган. Барча факультетларда комсомол деворий газеталари рус ва ўзбек тилларида мунтазам чиқиб туради. Умум институт газетаси, институт партия бюросининг органи «За индустриальные кадры» газетаси эса ҳар ойда икки марта чиқарилади.

Ҳамма газеталардаги сатира ва юмор бўлимлари бутун коллективнинг диққатини ўзига жалб этмоқда. Студентлар умум институт комсомол газетасининг сатира бўлими олдида узоқ вақт туриб, уни кўздан кечирадилар.

Ўрта Осиё политехника институтида 20 га яқин деворий газета чиқарилмоқда.

Аркадий Гайдар

(ТУҒИЛГАНИГА 50 ЙИЛ ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БЛАН)

Отоқли совет ёзувчиси, болалар учун ёзилган машҳур китобларнинг автори, партизанлар отрядининг мерган пулеметчиси Аркадий Петрович Гайдар 1941 йил, 26 октябрьда Украинанинг Лепляво қишлоғи яқинида гитлерчиларга қарши жангда ҳалок бўлди...

У, бундан 50 йил аввал, 1904 йил, 22 февральда Льгов шаҳри яқинидаги завод посёлкасида туғилди. У, ўз оиласи 1912 йилда кўчиб борган Арзамасда ўқиди. Аркадий 13 яшар вақтиданоқ большевиклар клубига қатнайбошлади, Октябрь революциясининг дастлабки кунлариданоқ коммунистик варақалар тарқатди, совет ҳокимиятига қарши кураш ташкил этишга уринган контрреволюционерлар блан бўлган тўқнашувларда қатнашади. Кўчада кўкрагига пичоқ санчилган Аркадийнинг ҳалок бўлишига сал қолди. 14 яшар ўсмир бола ўз тенгдошларига эмас, балки елкадор, ўрта ёшли катта кишиларга ўхшарди. У аниқ ёшини яшириб, ўзини 16 ёшда қилиб кўрсатади ва Қизил Армия сафига кириб, гражданлар уруши фронтига жўнайди.

Аркадий Голиков — бўлажак ёзувчи Гайдар олти йил Қизил Армия сафида хизмат қилди. У олти фронтда бўлди. Оқларга, поляк панларига қарши курашди, Борисов, Лепель остоналаридаги жангларда қатнашди, Кавказ фронти ва Кубань жангларида мардона курашди. У, 18 ёшга етар-етмас, алоҳида полкка командирлик қилади ва қулоқлар қўзғолонини бостириб, оқ офицерлар бандасига қарши жанг олиб боради.

Ёш Аркадий Голиков революция жангчисининг оғир ва машаққатли йўлини босиб ўтди. У, яраланади, контузия бўлади, терлама ва сариқ касали блан оғрийди. Қисқаси, ўша йилларда ёш совет республикаси ҳимоячилари дуч келган оғир синовнинг барча машаққатли босқичларини босиб ўтди.

Гайдар 1923 йилда бош контузияси касали блан қаттиқ оғриб қолди. «Дурустроқ қисмат учун, бахт учун, халқлар қардошлиги учун» курашга болалик чоғидан бошлаб жонини фидо қилган Гайдар правардида узоқ муддатли отпускага чиқишга мажбур бўлди. 20 яшар Гайдар полкнинг запас командири лавозимида рўйхатга олинди.

«Шу вақтдан бошлаб мен ёзабошладим, — деб ҳикоя қилади Гайдарнинг ўзи. — Армияда эканимда ҳали ёш бола бўлганим учун янги болалар ва қизалоқларга ҳаётнинг қандайлигини, у қандай бошланганини, қандай давом этаётганини ҳикоя қилиб беришни истардим, чунки мен ҳарҳолда кўп нарсаларни кўрган эдим-да».

1925 йилда Ленинградда чиқадиган «Ковш» альманахида Гайдарнинг «Мағлубият ва ғалаба кунлари» деган биринчи повести босилиб чиқди. Повестьнинг тагига Аркадий Голиков деб имзо қўйилган эди. Кейинроқ ёзувчи ўзига Гайдар деган таҳаллусни танлади. У, қадим вақтларда йўлни разведка қилиш учун юборилган, отряднинг олдида чопиб борувчи суворийни «Гайдар» дейишарди деб изоҳ беришни севарди...

Унинг фельетон ва очерклари босилган Перм (ҳозирги Молотов шаҳри)да чиқадиган «Звезда» газетаси ёш ёзувчига кўп нарсаларни ўргатди. Газетада қатнашиш Гайдарнинг тушунчасини янги материаллар блан бойитди, уни интервенция натижасида вужудга келган вайроналикларни қайта тиклаб мамлакатда бениҳоя зўр ғайрат блан ҳаётни қайта қураётган кишиларга яқинлаштирди. Эҳтимолки, Гайдарнинг газетада ишлаб юрган ана шу йиллари унинг «Янги болалар ва қизалоқларга» аталган китобларида янграб турган ўзига хос, сиқиқ ва оҳангдор тилини тезроқ шакллантирган бўлса керак.

Шу китоблар ҳозир ҳарбир совет кишисига таниш бўлган ёзувчига катта шуҳрат келтирди. «Р.В.С», «Мактаб», «Узоқ ўлкалар», «Ҳарбий сир», «Барабанчининг тақдири», «Ҳаворанг коса», «Чук ва Гек» ва ниҳоят «Тимур ва унинг командаси» деган машҳур повести Гайдарни болалар ва ёшларнинг севимли ёзувчиси, Совет бадиий прозасининг йирик устаси деб танилган санъаткор даражасига кўтарди.

Гайдар бу китобларнинг ҳаммасида чуқур тарбиявий ғояни, оҳангдор, соф ва пишиқ жумлалар орқали ёш китобхонларнинг қалби ва онгига кириб борадиган равшан ва аниқ йўлни усталик блан топабилди. Гайдар кичик суҳбатдоши — китобхонга зўр ҳурмат, лекин жиддий ҳаяжон блан революция кишиларига хайрихоҳлик ҳислари тўлиб-тошган ўзининг йирик автобиографик повести «Мактаб»да ўша даврдаги ёш авлод ўтган қийинчиликлар мактаби ҳақида ҳикоя қилади. Аркадий Гайдар «Узоқ ўлкалар» повестида бизнинг болаларимизга бошқа замонлар тўғрисида гапиради, халқ ижод этаётган буюк ишларнинг картинасини уларга яқинлаштиради.

Гайдар болалар блан ҳурматли ва мулойим муомалада бўлишда ажойиб қобилият эгаси эди. У, болаларга мурожаат қилганда энг муҳим нарса ҳақида ҳаммавақт, ҳаётда ҳам, китобларида ҳам чин юракдан содда ва жиддий гаплашди. Гайдар энг муҳим деб ҳисоблаган нарса — бу, ўсиб келаётган авлоднинг тушунишида, сўнгра коммунистик келажакнинг жасур қурувчилари сафида ўз ўрнини эгаллашида ёрдам бериш эди. Шунинг учун ҳам у болаларга унчалик ишонмаган баъзибир педагогларнинг фикрича оғир, мураккаб темаларни, бинобарин болалар учун ёзилган китобларда қаламга олиш ярамайди деган масалаларни кўтаришдан ҳечқачон бош тортмади. Гайдар ўзи ҳаётнинг аччиқ-чучугини яхши татиб кўргани учун турмушнинг оғир томонлари тўғрисида, ёмон ишлар ва ёмон одамлар тўғрисида гапиришдан қўрқмади. Гайдар болалар блан турмушнинг шундай томонлари тўғрисида жасорат ва ростгўйлик блан гапирган сари турмушнинг энг яхши томонлари ҳарнарсага ишонувчи ва қизиқиб қаровчи ёш китобхонлар олдида жозибали ва гўзал бўлиб очилиб бораберди. Гайдар эрксевар халқларнинг қардошлиги тўғрисида, дунъёдаги меҳнаткаш кишиларнинг бахт саодати учун курашда қурбонлар беришнинг муқаррарлиги тўғрисида ёзди. У, оғир аҳволга тушиб қолиб, тўғри йўлдан адашишга сал қолган, совет кишиларининг ғамхўрлиги туфайли яна қувноқлик, меҳнат ва юксак ҳақиқат қучоғига қайтган пионер отрядининг барабанчиси тақдири тўғрисида ҳикоя қилади. У, ўзининг энг кичик китобхонлари, икки ажойиб қаҳрамони, ака-ука Чук ва Гекнинг тенгдошларини виждон блан яшашга, кўп меҳнат қилишга ва Советлар мамлакати деб аталган буюк бахтиёр диёрни қаттиқ севишга ва сақлашга ўргатади.

Қуруқ ҳасрат ва насиҳат Гайдарга ёт эди. Шу блан бирга ёзувчи болаларга китобда гапирилаётган нарсалар ва ҳодисалар тўғрисида аниқ баҳо бериш имкониятини ҳам берди. У, болаларга қарата рўй-рост айтилган бу гапларни содда ва аниқ ибораларда беришдан қўрқмади. Бундай ҳолларда Гайдар ўзининг ҳақлиги ва далилининг рад этиб бўлмаслиги ҳақида зўр эҳтирос ва зўр ишонч блан гапирарди.

Шу ма'нода Гайдар ижодидаги кўп нарсалар уни Маяковский блан яқинлаштиради. Гайдар ҳам Маяковский сингари ўзининг ёш китобхонлари блан коммунистик тарбиянинг негизини ташкил этувчи энг асосий нарсалар тўғрисида гаплашади. Шунингдек, бу ҳақда у, болалар блан Маяковский каби поэтик тарзда жиддий, ҳечнарсага ён бермай, рўй-рост ва болалар дидини ҳурмат қилгани ҳолда гаплашабилади.

Гайдар яратган машҳур «Тимур ва унинг командаси» повестининг ажойиб муваффақияти шундаки, у, социалистик реализм методининг куч-қудратини яққол тасдиқлайди.

Ҳаётнинг ўзи ёзувчининг ҳақли эканини ва келажакка тикилган сезгир қарашларининг аниқлигини тасдиқлади. Гайдарнинг повести жаҳон бадиий адабиёти тарихида ҳали биронта китоб ҳам баён қилиб бераолмаган нарсани ҳал қилди.

Қизиқарли болалар повести яратган ёзувчининг чақириғига жавобан миллионларча ёш совет ватанпарварлари тимурчасига ҳаракат қилабошладилар. Чунки повесть болаларни ўзига жазб этадиган формада ёзилгандир. Бутун мамлакатда эркаклари армияга кетган оилаларга ғамхўрлик қилувчи болалар — «темурчилар»нинг ажойиб ҳаракати шу йўсинда майдонга келди.

Катта мақсадни кўзлаган, чексиз марҳаматли Гайдар ўзининг фавқулодда, ўзига хос иши ва фикрларида ёзувчиларни ҳам, катталарни ва болаларни ҳам бирхилда ўзига жалб қилаолди. Болалар Гайдарнинг ҳарбир сўзини чин ҳақиқат деб сездилар. Бундай одамнинг ёлғон гапириши мумкин эмас: у, китобларида айтилган ҳарбир сўзининг ҳақлилигини ўз ҳаёти блан тасдиқлашга ҳозир эди.

Улуғ Ватан урушининг биринчи кунларидаёқ Гайдар фронтга ҳарбий мухбир бўлиб кетганда, бу севимли, ажойиб киши ҳақида ҳарбир дўсти ва китобхонининг қалби ҳаяжон блан, ишонч ҳислари блан тўлди. Бу ишонч — бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас: Арзамасда 14 ёшар Аркадий Голиков бошлаган йўлни ёзувчи, фронт мухбири Аркадий Гайдар давом этдирмоқда, деб тасдиқлади.

Улуғ ҳақиқат курашининг оташин куйчиси ва жангчиси бўлган Аркадий Гайдар бу оғир ва шарафли йўлда мардларча ҳалок бўлди. Оғир аҳвол рўй берган райондан самолётда учиб кетиши ҳақида ўртоқларининг қаттиқ илтимос қилишларига қарамай, кичик партизан отрядида қолиб, қўлида қуроли блан жангда ҳалок бўлди. У, қуролини ҳам қаламдек моҳирона ишлатабилди.

Революция солдати ва ёзувчи Гайдар Ватани берган қуролни муқаддас билиб, уни ҳурмат қиларди. Гайдар қуролни савлат учун, отишни яхши кўргани учун эмас, балки Ватанининг бахт-саодати ва тинчлигини ҳимоя қилишни ўз бурчи деб тушунгани учун олиб юрар эди. Шунинг учун у, бугун ҳам ўз порлоқ йўлини давом этдирмоқда ва яшамоқда. Гайдарнинг ҳоки Украинанинг улуғ шоири Тарас Шевченконинг қабри-ҳайкали яқинига, Днепр бўйидаги баланд тепаликка қўйилган. Гайдарнинг асарлари барча совет халқлари тилида, миллионларча тиражда нашр этилмоқда. Унинг ижоди синчиклаб ўрганилмоқда. Гайдарнинг китобларини халқ демократияси мамлакатлари, озод қилинган Хитой болалари ҳам севиб ўқимоқдалар.

Социалистик революция фарзанди, миллионлаб болаларнинг қувноқ, жочажон дўсти Аркадий Гайдар бугун биз блан, тинчлик учун, дўстлик учун, халқлар бахти учун курашучиларнинг сафларида бирга бормоқда.

Лев КАССИЛЬ.

Ўртасарой районида кўкламги дала ишларига тайёргарлик суст бормоқда

Ўтган йил Ўртасарой районида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан ҳосил етиштиришда жиддий хатоларга йўл қўйилган эди. Пахтакор колхозларнинг кўпи белгиланган топшириқларни бажармади. Илгариги йилларга нисбатан районда ҳар гектар ердан олинган ҳосил анча камайиб кетди.

Ўтган йил районда пахта планининг бажарилмаганлиги ва ҳосилнинг камайиб кетишига асосий сабаблардан бири — экин майдонларининг мелиоратив аҳволи ёмонлашиб кетганлиги, суғориш шохобчалари — коллектор зовурларни тозалаш планининг йил сайин бажарилмай келаётганлигидир.

Бу йил районда пахта майдони бирнеча минг гектар кўпайиши, ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил эса қарийб 6 центнердан ошиши керак. Белгиланган планга мувофиқ 960 гектар қўриқ ва партов ер очилиб, шоли ва чигит экилиши керак. Аммо кўкламги дала ишларига тайёргарлик, айниқса ирригация-мелиорация ишлари жуда суст бормоқда.

Оржоникидзе номли колхоз камқувват ва камҳосилли колхозлардан биридир. Бу колхозда янгидан 180 гектар ер очилиши керак. Аммо ҳозиргача бирор гектар янги ер очилгани йўқ. Колхознинг экин майдонидаги катта коллектор-зовурлар тозаланмай ётипти. Майда суғориш шохобчаларини тозалаш, чопиш ва тартибга солиш ишлари ҳам жуда секинлик блан бормоқда. Бу ишга 100 киши ажратилган. Аммо далада ишлаётган колхозчи 25—30 кишидан ортмайди. Бунинг устига колхозчиларнинг биронтаси белгиланган нормани бажармайди. Колхоз правлениеси колхозчиларга яхши шароит яратиб бермаган. Иш бошида умумий овқатланиш ташкил қилинмаган. Белгиланган нормани бажариш устидан ҳечким назорат қилмайди.

Йирик коллектор ва зовурларни тозалаш учун машина-экскаватор станция бу колхозга экскаватор ажратиши керак эди. Аммо вақт ўтиб бормоқда, экскаватор келгани йўқ.

Ўртасарой районидаги бошқа колхозларда ҳам кўкламга тайёргарлик суст бораётир. Айниқса «Коммунизм», Ленин номли, Булганин номли ва Охунбобоев номли колхозларда ирригация-милиорация ишлари плани мутлақо бажарилмаётир.

Бу йил районда 962 гектар янги қўриқ-партов ер ўзлаштирилиши керак. Лекин ҳали янги ерларни ўзлаштириш иши блан ҳечким жиддий шуғулланаётгани йўқ. Охунбобоев ва Ленин номли колхозларда ҳозиргача бирор кубометр ер ишлари бажарилмади. Шунинг натижасида шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экиш планининг бажарилиши хавф остида қолаётир.

Бу йилги экин планига мувофиқ 910 гектар ерга янги беда экилиши керак. Аммо колхоз раҳбарлари беда уруғи жамғариш ишига э'тиборсиз қараб келмоқдалар. Шунинг натижасида ҳозиргача 32 процент уруғ тайёрланган, холос. «XIX парт'сезд» колхози, Охунбобоев номли колхозларда бир килограмм ҳам беда уруғи тайёрланмаган. Ленин номли колхоз раҳбарлари эса (раиси ўртоқ В. Пак) янги беда экиш тўғрисида ўйлаб ҳам кўрмаганлар.

Ўртасарой районида ўтган қишлоқ хўжалик йилида йўл қўйилган хатолар такрорланаётир. Шу кунларда дала ишлари ҳаддан ташқари суст бормоқда. Район партия комитети (секретари ўртоқ И. Юнусов) район ижроия комитети (раиси ўртоқ Т. Умаров) дала ишларига оператив раҳбарлик қилиш ўрнига кўпроқ йиғилишлар ўтказиш, кўргазмалар беришдан нарига ўтмаётирлар. Районда ирригация-мелиорация ишлари ойлиги барбод бўлди, бошқа ишлар ҳам суст бормоқда. Аммо район раҳбарлари кўкламга тайёрланишни қизитиш учун тегишли тадбирлар кўрмаётирлар.

Т. ОРИПОВ.

Завод нима учун планини бажармаётир?

Мирзачўл шаҳридаги 1-нчи ва 2-нчи пахта тозалаш заводи коллективи 1953 йилда давлат планини бажараолмади. Январь ойи ишлабчиқариш плани ҳам тўла адо этилмади.

Хўш, бу қолоқликнинг сабаби нимада?

Планнинг бажарилмаслигига асосий сабаб шуки, завод бошланғич партия ташкилоти ва касаба союз ташкилотлари коллектив ўртасида оммавий, сиёсий, ташкилий ишларни тўғри йўлга қўяолмаганлар. Ишчилар ўртасида социалистик мусобақа уюштирилмаган. Уларнинг кундалик ишлари, бажараётган нормалари ҳисобга олинмайди. Илғор ишчиларнинг иш тажрибалари оммалаштирилмайди. Ишчиларни руҳлантирадиган ҳурмат тахталари йўқ.

Ҳатто, завод бўйича олинган мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги ҳам ишчиларга ма'лум қилинмайди. Деворий газета ҳам 1953 йилда 3 марта чиқарилди, холос.

Завод территориясининг тартибга солинмаганлиги пахталарни транспорттировка қилишда қийинчилик туғдирмоқда.

Завод территориясидаги йўлкаларга асфальт ётқизиш ва пахта ғарамларининг тагини цементлаш масаласи завод ма'муриятининг диққатидан четда қолиб келади. Ишчи-хизматчиларнинг маданий-маиший турмуш шароитларини яхшилаш ишига ҳам етарли э'тибор берилмаётир.

Завод бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Смирнов бу ишлардан хабарсиз эмас, албатта. Лекин у, бу камчиликларни тугатишга қаратилган бирорта масалани партия йиғилишида коммунистларнинг муҳокамасига қўймади.

1953 йил давомида партия ташкилотида завод касаба союз ташкилотининг ҳисоботи тингланмади. Завод маҳаллий комитетининг раиси 1953 йил давомида қарийб беш марта қайта сайланди. Шундай бўлгандан кейин, завод коллективи ўртасида социалистик мусобақа ишларининг йўлга қўйилмаганлигига ажабланмаса ҳам бўлади.

Юқоридаги ана шу нуқсонларнинг ҳаммаси заводнинг ишлабчиқариш планини бажараолмаслигига асосий сабаб бўлмоқда.

Заводда ишлабчиқариш планларини ошириб бажариш учун барча имкониятлар мавжуддир. Бу имкониятлардан тўла фойдаланиб, ишчи ва хизматчиларнинг ташаббусларини қувватлаш керак.

Б. СУЛТОНОВ.

Зотли паррандалар кўпайтирилмоқда

Тошкентдаги паррандачилик станцияси республикада биринчи бўлиб инкубаторларда мавсумий жўжа чиқаришга киришди. Бу йил станция нуқул энг яхши наслли жўжаларни чиқаради.

Яқинда Янгийўл, Каттақўрғон, Наманган ва Андижон станциялари ҳам эртанги инкубация мавсумига киришадилар.

Республикада паррандачилик станцияларининг тармоқлари кенгайтирилмоқда. Бу йилги мавсумда Нукусда, Самарқанд областининг Зомин районида, Қашқадар'ё областининг Ғузар районида давлат инкубаторлари ишга туширилади.

Ўзбекистоннинг ўнтўққизта паррандачилик станцияси бу йил колхозларга ва аҳолига 2,5 миллион жўжа сотадилар, бу 1953 йилдагига қараганда бирнеча марта кўпдир. (ЎзТАГ).

Т. Хренниковнинг „Бўронда" операси Алишер Навоий номли театр саҳнасида

18 февраль куни Алишер Навоий номли Меҳнат Қизил байроқ орденли ўзбек опера ва балет театри композитор Тихон Хренников асари «Бўронда» операсини кўрсатди. Операнинг либреттоси ва тексти Н. Виртанинг «Ёлғизлик» романи асосида А. Файко ва Н. Вирта томонидан ёзилган. Операни режиссёр В. Г. Навроцкий постановка қилган, рассом Ўзбекистон ССР халқ рассоми В. А. Рифтин. Спектакльга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби А. Н. Гольдман дирижерлик қилди.

Операда Ўзбекистон ССР халқ артистлари А. И. Бойко, И. Н. Есипов, хизмат кўрсатган сан'ат арбоби М. К. Вулконский, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ксения Давидова, ҳамда Л. П. Чернец, А. П. Кензер, Б. Б. Бурд, Е. Ф. Грудцина ва бошқа артистлар иштирок этдилар.

Шоир Махмур ҳақида янги илмий иш

Яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институтининг кенгайтирилган илмий советида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг илмий секретари ўртоқ Азиз Қаюмов филология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун «Шоир Махмур ижодиётини ўрганишга доир» (шоирнинг янги топилган девони асосида) деган темада диссертация ёқлади.

Ма'лумки, яқин йилларгача ўзбек адабиёти тарихида шоир Махмур тўғрисида деярли ҳечқандай материал йўқ эди. Шунингдек, унинг «Ҳапалак» ше'ридан бошқа асарлари шу вақтгача ма'лум эмас эди.

Диссертант Қаюмов 1950 йилда Қўқон шаҳридан топилган Махмурнинг янги ше'рлар девони асосида шоирнинг «Ҳапалак», «Абдулкарим Фазлий Намангоний тўғрисида», «Қози Муҳаммад Ражаб тўғрисида ҳажв», «Ҳожи Ниёз тўғрисида ҳажв», «Итбоқар қози тилидан», «Дар сифати Ҳаким Туробий ҳазор халта» каби қатор асарларини чуқур таҳлил қилиб, халқпарвар шоир Махмурнинг ўз ҳажвлари блан меҳнаткаш халқларнинг молу мулкини талаб бойиган хон амалдорлари, бойлар, текинхўр руҳонийларни бутун халқ олдида шармандаю-шармисор қилганлигига муфассал тўхтаб ўтади.

Расмий оппонентлар: тарих фанлари доктори профессор Я. Ғ. Ғуломов, филология фанлари кандидати доцент Ғ. К. Каримов ва сўзга чиққан филология фанлари кандидати М. А. Салье ва бошқа ўртоқлар А. Қаюмовнинг бу янги илмий иши XVIII асрнинг охири ва XIX асрнинг бошларидаги ўзбек адабиёти тарихини ўрганишда катта аҳамиятга эга эканлигини алоҳида қайд этиб ўтдилар.

Институт илмий совети ўртоқ А. Қаюмовга филология фанлари кандидати деган илмий даража берди.

М. ЖУРАЕВ.

А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институтининг аспиранти.

Намунали магазин

— Бу жуда ажойиб магазин бўлиптику, қачондан бери ишлаяпти, — деди магазинга кирган харидорлардан бири сотучи қизга қараб.

— Ҳа, очилганига икки кун бўлди, магазинимиз Москвадаги магазинлар типида қайтадан қурилди, — кулиб жавоб берди ҳалиги сотучи қиз ва ўзи ҳам магазин полкаларига бир қараб олди.

Бу «Ташхлебторг»нинг Ленин кўчасидаги «Искра» кинотеатри рўпарасида жойлашган 16-нчи нон магазинидир. Магазин унча катта бўлмаса ҳам, чиройли қилиб ишланган. Магазинга киришингиз бланоқ хилма-хил нон маҳсулотлари кўзга яққол ташланади. Магазин прилавкалари мармар тошлар блан қопланган. Унинг икки бурчагида ойнаклар устига ҳархил гул тувакчалари қўйилган. Бу магазин хилма-хил нон маҳсулотларидан ташқари ширинликлар, конфетлар ва болалар учун чиройлик қилиб ишланган кичкина чойнак-совғачалар блан ҳам савдо қилади.

Курантнинг ёқимли садоси эшитила бошлайди. Бу янгроқ садо шаҳарда ҳаётнинг яна жўш уриб бошланишидан дарак беради.

Трамвай, троллейбусларнинг жаранглаган қўнғироқ овози, самолетларнинг гуруллаши, фабрика ва заводларнинг гудоклари бир-бирига жўр бўлиб, ёқимли симфониядек жаранглайди, дангиллама иморатларга урилиб акс садо чиқаради.

Шаҳар Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Гимнининг жанговар куйлари, одамларнинг хушчақчақ овозлари блан уйғонади. Туни блан ҳаммаёқни сутдек ёритиб турган Ильич чироғларининг нури қуёшнинг заррин ёғдулари блан олмошади. Тошкентнинг тонги мана шундай бошланади.

Тошкент — Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг пойтахти.

Тошкент — Совет Иттифоқининг йирик саноат марказларидан бири. Совет ҳокимияти йиллари ичида шаҳарда Сталин номидаги тўқимачилик комбинати, Ворошилов номидаги қишлоқ хўжалик машинасозлик заводи, «Таштекстильмаш», «Шарикоподшипник», «Электрокабель» ва шунга ўхшаш бирқанча йирик заводлар, ўнларча фабрикалар қурилди. Шаҳар саноат корхоналари республикагагина эмас, ҳатто, Иттифоқдаги бошқа шаҳарларга ва ҳатто халқ демократияси мамлакатларига ҳам компрессорлар, экскаваторлар, электрокабеллар, кранлар, электр асбоблари етказиб бермоқда. Тўқимачилик комбинати ишлаб чиқараётган турли-туман нафис газламалар ҳаммага манзур бўлмоқда.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қароридан, партия ва ҳукуматимизнинг мамлакатимизда коммунистик фаровонликни вужудга келтиришга қаратилган бошқа қарорларидан илҳомланган Тошкент саноат корхоналари ва ҳунармандчилик артелларининг коллективлари халқимиз учун юқори сифатли саноат ва кенг исте'мол моллари, озиқ-овқат маҳсулотлари, уй-рўзғор асбоблари, пойафзал, кийим-кечаклар ишлабчиқармоқдалар. Шаҳардаги кичкина дўкончадан тортиб, катта универсал магазиннинг ҳамма полкаларида турли буюмлар тўлиб-тошиб ётгани, озиқ-овқат магазинларидаги мўлкўлчилик кишини қувонтиради.

Асфальт ётқизилган кенг ва текис кўчалар, баланд-баланд кўп қаватли дангиллама иморатлар сони шаҳарда кундан-кунга кўпаймоқда. Бу шаҳарга биринчи марта келган киши шаҳар манзараларига суқланиб тикилади. Унинг ҳаёт қайнаган обод кўчаларида ҳузур қилиб юргуси, ёз фаслларида театр майдонидаги суви терак бўйи отилиб турадиган фонтан атрофида ўтириб ҳордик чиқаргуси келади. Буларнинг ҳаммаси партия ва ҳукуматимизнинг шаҳар ободончилиги, халқ фаровонлиги тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг самарасидир.

...Мана Навоий кўчаси. Яқиндагина Ўрда, Қорёғди, Шайхантаҳур, Баланд мачит, Хадра каби тор, қинғир-қийшиқ, чанг босган кўчалар ўрнида кенг ва асфальт ётқизилган пойтахт проспекти, шунингдек, Каганович, Ҳамза, Шота Руставели, Полиграфия, Педагогическая ва бошқа кенг магистраллар вужудга келди. Бу кўчаларда кўпқаватли турар-жой ва ма'мурий бинолар, магазин, клуб, кино-театр, аптека, ресторан, ошхона, кафэ китоб магазинлари қурилди. Агар Навоий кўчасини олиб қарасак, шу кўчанинг ўзида уч министрлик — Қишлоқ хўжалик, Коммунал, Соғлиқни сақлаш министрликлари, мутахассислар учун қурилган уй-жойлар, Тошкент область ижроия комитетининг ҳашаматли биноси, Ўрта Осиё кўмир тресли, «Родина» кинотеатри ва шунга ўхшаш яна бирқанча бинолар қад кўтариб турипти. Шу кўчада газета-журнал комбинати қурилиши тамомланмоқда. Кўчанинг ҳар икки томони чинор, арча, манзарали дарахтлар блан безалган. Бу кўчада ҳаракат кечаю-кундузи тўхтамайди. Ойнадек текис асфальт йўлларда машиналар, троллейбуслар, трамвайлар қатнайди, тратуарлар одамлар блан тўла.

Яқин йиллар ичида шу кўчанинг иккинчи қисмида Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлигининг уй-жой бинолари, «Узпромсовет»нинг ма'мурий биноси қурилади.

Навоий кўчаси каби Театральная кўчасида ҳам Низомий номидаги педагогика институти учун янги корпус, сан'ат ходимлари учун тўрт қаватли уй-жой биноси, ТЭЦ ишчилари учун, Коммуналь хўжалигининг ва шаҳар уй-жой бинолари бошқармасининг турар-жой бинолари, қурилиш техникуми учун ма'мурий ва ётоқхона бинолари ва шунга ўхшаш бирқанча бинолар қурилади. Ҳозир бу кўчада САГУ студентлари учун 400 кишилик ётоқхона биноси қурилабошлади.

Театральная кўчасида қурилаётган биноларни комплекс равишда жиҳозлаш учун водопровод, канализация, электрлаштириш ишлари тамомланди. Йўлларга аллақачон асфальт ётқизилган, унда троллейбуслар қатнамоқда. Мана шундай катта қурилишлар Полиграфия кўчасида ҳам бўлади. Театральная майдонида 250 номерли катта меҳмонхона, «Жартегирмон» деган ерда 25 минг, кейинчалик 50 минг киши сиғадиган стадион қурилади.

Тошкент республикамизнинг илмий марказидир. Карл Маркс кўчасидаги, Революция сквери рўпарасидаги бир-бирига қарама-қарши 2 катта иморат В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг биносидир. Бу университет В. И. Ленин декретига мувофиқ 1920 йилда ташкил этилган. Унда филология, физика-математика, география, биология, химия, тарих, шарқшунослик ва геология факультетлари бор. Ҳозир университетда 20 дан ортиқ миллат ёшларидан 3202 киши ўқимоқда. Булардан 860 киши ўзбек ёшлари, шу жумладан 512 ўзбек қизлари та'лим олмоқда. Умуман Тошкентда 16 олий ўқув юрти бор.

Тошкентда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва унинг асосий институт ва лабораториялари жойлашган. Академия республиканинг барча илмий муассасаларига раҳбарлик қилмоқда.

Пойтахтда ўзининг архитектураси жиҳатидан энг салобатли бўлган Навоий номидаги опера ва балет театри, Ҳамза номидаги давлат академик драм театри — ҳаммаси бўлиб еттита театр ишлаб турипти.

Алишер Навоий номидаги Давлат халқ кутубхонаси Ўрта Осиёдаги энг катта кутубхона ҳисобланади, унинг китоб фондида 1 миллион 728 минг 825 том китоб ва ноёб қўл'ёзмалар бор. Кутубхонадан фойдаланучиларнинг сони ҳозир 14 минг кишига етди. Кутубхонага ҳар куни 600—800 киши келиб фойдаланади. 1953 йилнинг ўзида кутубхонадан 200 мингдан ортиқ киши келиб фойдаланган. Бундан ташқари шаҳарда 81 кутубхона бўлиб, унинг китоб фондида 946 минг китоб, шунингдек 95 минг ўқучиси бор.

Тошкент — республиканинг нашриёт маркази. Маркс — Энгельс — Ленин — Сталин асарлари, жаҳон адабиёти, рус классик ва совет ёзучиларининг асарлари мана шу ерда босилади. Республика газеталари, журналлари ҳам Тошкентда босилиб чиқади.

Ўзбекистон халқлари тарихи, табиат ва давлат сан'ат музейлари, 21 кинотеатр ҳардоим тамошабинлар блан тўла.

Тошкентнинг чоратрофи узумзор, олмазор боғлар блан, гулзорлар блан ўралган. Шаҳардаги 13 маданият ва истироҳат парклари меҳнаткашларнинг ёз ойларида маданий дам оладиган жойлари бўлиб қолган. Шаҳарда ҳечбир кўча йўқки, унда бульвар, парк, сквер бўлмасин. Ёз ойларида бу парклар ва шаҳарнинг барча кўчалари кишининг баҳрини очучи турли рангдаги ҳушбўй гуллар блан қопланади.

Пойтахт марказида Сталин номидаги, Островский номидаги пионерлар саройлари, республика маданият уйи, тикучилар, тўқучилар ва темирйўлчиларнинг ҳашаматли Маданият саройлари ҳамда бошқа кўпгина муассасалар бор.

Тошкент — транспорт шаҳри. У, Ватанимизнинг улуғ пойтахти Москва ва қардош республикалар блан боғловчи катта темир йўл узелига эга. Тошкент вокзалидан ҳар куни ўнларча пассажир поездлари, юзларча товар поездлари жўнайди ва келиб туради. Тошкент шаҳрини реконструкция қилиш планида Тошкент вокзали биноларини тўрт қаватли қилиш, Чирчиқ Горний ва Қизил Тўқимачи раз'ездларини катта станцияларга айлантириш мўлжалланган.

Граждан ҳаво флотининг Тошкент аэродромидан ҳар куни республикамизнинг область марказларидан ташқари Москва, Ленинград, Олмаота, Новосибирск, Боку, Ашхабод, Сталинобод, Кавказ ҳамда Ватанимиздаги энг йирик курорт ва санаторияларига самолётлар учиб туради. Тошкент аэродроми тез-тез тантанали маросимларни бошидан кечиради, чунки ўзбек халқи эришган буюк ғалабаларни ва унинг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти ютуқларини, қудратли саноатини, серҳосил колхоз далаларини ва ўзбек халқининг фаровон ҳаётини ўз кўзлари блан кўриш, ўрганиш учун барча қардош республикаларидан, халқ демократияси мамлакатларидан ва ҳатто капиталистик мамлакатлардан ҳам тез-тез меҳмонлар келиб туради. 1953 йилнинг ўзида Тошкентга Албания, Монголия, Румыния, Чехословакия, Хитой, Болгария ва Корея халқ демократик давлатларидан, шунингдек Англиядан, Франциядан, Финляндиядан, Бразилия, Канада, Венецюола ва Колумбиядан касаба союз вакиллари ва маданият арбоблари келди. Фақат 1953 йил ичида Ҳиндистондан 11 марта делегация келиб кетди.

Яқинда Тошкентга келиб кетган инглиз хотин-қизлари делегациясининг бошлиғи доктор Филлис Доббос Тошкентдан жўнаш олдида қуйидагиларни айтган:

«Ўтмишда қолоқ бўлган Ўзбекистон ва унинг пойтахти Тошкент ўзининг иқтисодий ва маданий тараққиётида шундай катта муваффақиятларга эришдики, биз Ўзбекистоннинг ҳозирги муваффақиятларини унинг ўтмиши блан эмас, балки Ғарбий Европадаги ривож топган мамлакатларнинг аҳволи блан ҳақли суратда таққослаймиз».

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва унинг пойтахти Тошкент шаҳри ленинча-сталинча миллий сиёсэт натижасида, партия ва ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган бениҳоя катта ғамхўрлик туфайли ҳамда улуғ рус халқининг оғаларча кўрсатаётган ёрдами натижасида гуллаб-яшнамоқда.

А. РАҲМАТ.

Студентларнинг илмий-назарий конференцияларига э'тиборни кучайтирайлик

Олий ўқув юртлари студентлари ўртасида ихтисосликнинг ҳарбир соҳаси бўйича илмий-назарий конференциялар ўтказиш катта тарбиявий ва практик аҳамиятга эгадир. Чунки, бундай конференциялар бир томондан, студентларнинг институт аудиторияларида олган назарий билимларини мустаҳкамлашга имкон-берса, иккинчидан, уларда илмий-текшириш ишларига бўлган қизиқишни кучайтиради, практик малака ҳосил қилади.

Илмий-назарий конференцияларнинг моҳиятига тушуниб етилган жойларда кўпгина ташкилий ва амалий ишлар қилинмоқда. Олий ўқув юртлари факультетлари кафедраларининг раҳбарлари томонидан бундай илмий-назарий конференциялар тез-тез ўтказилиб турипти. Яқин ўтган вақт ичида Тошкент шаҳридаги бир қатор олий ўқув юртларида энг муҳим масалалар юзасидан студентларнинг илмий-назарий конференциялари бўлиб ўтганлиги буни тўла тасдиқлайди.

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг филология факультетида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган илмий-назарий конференцияда 200 га яқин студент қатнашди. Конференцияда факультетнинг IV курс студентларидан Р. Саидаҳмедова «Россияда маркса-ленинча партиянинг ташкил этилиши», Ш. Шукуров «В. И. Ленин томонидан партиянинг назарий асослари бўлган диалектик ва тарихий материализмнинг ривожлантирилиши», О. Канаш «Совет Иттифоқи Коммунистик партияси жаҳон миқ'ёсидаги «Зарбдор бригада» деган темаларда мазмунли доклад қилдилар. Улар маркса-ленинча илғор назарияни ҳартомонлама чуқур ўрганишга астойдил интилаётганликларини кўрсатдилар.

Шунингдек, Тошкент юридик институти 1-нчи курс студентларининг илмий-назарий конференцияси ҳам худди ана шу темага бағишланди. Студентлардан Полвоновнинг «РСДРПнинг II с'езди», Усмоновнинг «Совет социалистик жамиятида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбар ва етакчи кучдир», Каримованинг ««Искра» газетасининг роли» деган темаларда қилган докладлари конференция қатнашчилари томонидан зўр қизиқиш блан тингланди. Докладлар юзасидан бўлган музокараларда кўпгина студентлар сўзга чиқди. Улар ўз сўзларида докладлардаги мавжуд камчиликларни кўрсатиб, дўстларига самимий маслаҳатлар бердилар. Конференция ишларига институт ўқитучиларидан юридик фанлар кандидати Ўразаев, старший ўқитучи Байзаков ўртоқлар раҳбарлик қилдилар.

Ма'лумки, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорида СССР қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини комплекс асосда янада ривожлантиришнинг аниқ программаси белгилаб берилди. Бу программанинг ўз вақтида ва муваффақиятли бажарилиши, кўп жиҳатдан қишлоқ хўжалигимизнинг юқори малакали кадрлар блан тўла та'минланишига боғлиқдир. Шу жиҳатдан қараганда, Тошкент қишлоқ хўжалик институти коллективи сўнгги вақтларда бу масалага алоҳида э'тибор берабошлади, студентлар илмий жамиятининг ишини бирмунча жонлантирди.

Студентларнинг яқинда ўтказилган илмий-назарий конференциясида қишлоқ хўжалигига оид тўрт доклад муҳокама қилинди. Ипакчилик, агрономия-мевачилик, узумчилик ва агрономия факультетларининг студентларидан Ғ. Султонова, Касимсева, Цидульский, А. Бегимқулов ўртоқларнинг «Меҳнат тақсимотининг социалистик принципи ва КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарори», «КПСС сентябрь Пленумининг қарори асосида МТСларнинг социалистик қишлоқ хўжалигида тутган роли», «СССР халқларининг моддий ва маданий фаровонлигини янада юксак даражага кўтаришда сентябрь Пленумининг қарори асосий программадир» ва «Асосий саноат пахталарининг турлари ва уларнинг хўжалик томондан характеристикаси» деган темаларда қилган докладларида ҳозирги куннинг актуаль масалалари қисқача баён этилди. Конференцияни уюшқоқлик блан ўтказишда институт комсомол ташкилоти яхши фаолият кўрсатди.

Юқоридаги фактлар студентлар ўртасида илмий-текшириш ишларига қизиқиш ғоят катта эканлигини яққол кўрсатмоқда. Шундай экан, олий ўқув юртларининг дирекциялари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, факультет деканатлари ва кафедра мудирлари бунга жиддий э'тибор беришлари, студентлар илмий жамиятларининг фаолиятини янада жонлантиришлари, студентларнинг илмий-назарий конференцияларига яхши тайёрланишлари учун зарур шароитларни яратиб беришлари керак. Шу блан бирга, илмий-назарий конференцияларнинг тематик доирасини кенгайтириб, унинг тез-тез ўтиб туришига эришиш ва ҳарбир конференция ишига бевосита раҳбарлик қилиш зарур.

И. МАНСУРОВ, М. ШАРИПОВ. А. АБДУМАЖИДОВ, А. МАҲМУДОВ, М. МУСАЕВ.

Икки завод мусобақаси

Тошкентдаги корборун заводи ишчилари орасида «Украинадан заводимизга меҳмонлар келишипти» деган хушхабар тарқалди. Заводга Украина ССР Запорожец шаҳарларидаги абразив буюмлар ишлабчиқаручи заводдан вакиллар келган эди. Бу икки завод коллективи маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш юзасидан 1949 йилдан буён мусобақалашиб келмоқда. Ҳар йили тошкентлилар Запорожец шаҳрига, запорожецлилар Тошкентга келиб, мусобақа шартномаларини тузадилар ва мусобақа шартномасида белгиланган мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлигини текширадилар. Бу мусобақа иккала заводда ҳам меҳнат унумини ошириш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва сифатини яхшилашга катта ёрдам бермоқда. Шу блан бирга украинали ишчилар блан тошкентли ишчилар орасида дўстлик, ҳамкорлик янада мустаҳкамланмоқда.

Шу йил, 14 февральда икки завод орасида мусобақа шартномасининг бажарилишини текшириш ва 1954 йил учун мусобақа шартномаси тузиш мақсадида абразив буюмлар ишлаб чиқаручи Запорожец заводининг бош инженери, Сталин мукофоти лауреати Е. В. Вуколов бошчилигида махсус бригада келди. Шунингдек бригада составида завод комитетининг раиси А. И. Гарбузов, печьлар загрускаси бригада бошлиғи Д. П. Струбчевский, эритув печьлари бригада бошлиғи С. А. Московка ва ишчи М. П. Лобанова ўртоқлар бор. Меҳмонларни тошкентлилар самимий кутиб олдилар.

С. ТОҒАЕВ.

Оналаримизнинг таассуроти

Тошкент шаҳар, Октябрь район, Саноат махалласида яшовчи оналаримиздан 20 киши Островский номли пионерлар саройи бошланғич партия ташкилотининг ташаббуси блан Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинатига экскурсия уюштирдилар.

Уй ишлари блан шуғулланучи бу аёллар комбинатнинг бирнеча цехларида бўлдилар. Улар фидокорона меҳнат қилаётган хотин-қизларнинг йигирув, тикув, тўқув станокларини моҳирлик блан бошқараётганликларини завқланиб тамошо қилдилар.

Экскурсантлар толанинг қандай усулда ленталаниши, йигирилиши, тўқилишдаги технология процесслари блан танишдилар. Улар Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, машҳур тўқучи Нурия Мақсумова блан учрашиб, кўнгилли суҳбат ўтказдилар. Ўртоқ Мақсумова уларга ўзининг иш методлари ва сайловолди мусобақасига қўшилиб, кунлик нормасини ортиғи блан бажараётганлиги ҳақида сўзлаб берди.

Оналар читга гул босиш фабрикасида ҳам бўлдилар. Юзларча хил газламаларнинг ранг-баранг бўлиб товланиши, қудратли агрегатлардан ҳилпираб чиқиши, автомат усулида ўзидан-ўзи тахланиши уларни беихтиёр завқлантириб юборди.

Экскурсия қатнашчиларидан Мартаба Тошпўлатова, Тошхон Жўраева, Мухтория Жабборова, Қаҳрамон она Ёқут Усмонхўжаевалар экскурсиядан олган таассуротлари ҳақида сўзлар эканлар, шундай дейдилар:

— Техникамизнинг кучлилиги бизни бениҳоя шодлантирди. Минглаб кишининг ишини бажарадиган бу машиналарни ип йигирадиган тўқийдиган, гул босадиган қилиб яратган усталарга минг раҳмат. Илгари вақтларда биз кичкинагина, кўримсиз чархда ип йигириб кун кечирардик. Қўли-кўзи дард кўрмагур хотин-қизларнинг чаққонлигини айтмайсизми. Ахир улар халқимизнинг яхши кийиниши учун, уларга мўл-кўл газламалар етказиб бериш учун фидокорлик блан меҳнат қилмоқдалар. Барча совет халқлари қаторида ўзбек хотин-қизларини ҳам техникани мукаммал эгаллаган кишилар қилиб етиштирган партиямизга ташаккур. Биз комбинатдан олган таассуротларимизни қўни-қўшниларимизга ҳам сўзлаб берамиз.

Экскурсантлар ўз уйларига зўр хурсандчилик блан қайтдилар.

Т. УРУНОВ.

ВЕНГРИЯ-СОВЕТ ДЎСТЛИГИ ОЙЛИГИ

БУДАПЕШТ, 19 февраль. (ТАСС). Кеча Совет Иттифоқи блан Венгрия Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш ҳақида шартнома имзоланганига олти йил тўлган кунда Венгрия-Совет дўстлиги ойлиги бошланди. Ойлик бошланиши муносабати блан бутун Венгрияда тантанали мажлислар бўлди.

Будапештдаги «Сикра» кинотеатрида Рус ва совет рассомлари чизган картиналар репродукцияларидан иборат виставка очилди. Олий рассомлик мактабида ва тасвирий ҳамда амалий сан'ат ходимлари союзида ҳам яқин фурсатда шундай виставкалар очилади.

Венгрия-Совет жамияти ва Совет китоблари уйи «Совет китоблари байрами»ни ўтказишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

КОПЕНГАГЕНДА СОВЕТ АРМИЯСИ КУНИГА БАҒИШЛАНГАН КЕЧА

КОПЕНГАГЕН, 19 феврал, (ТАСС). Кеча Копенгагендаги «Одд-Феллоу Палей»нинг катта залида Дания блан Совет Иттифоқи ўртасида ҳамкорлик Дания жамияти Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига бағишланган кеча ташкил қилди.

Кечани жамият раиси профессор Иорен Иоргенсен очди. Жамият а'зоси Ида Бекман катта доклад қилди.

Докладдан кейин «Тоғ оролларидаги застава» деган совет фильми кўрсатилди.

ХИТОЙДА САЙЛОВЛАР

ШАНХАЙ, 19 февраль. (ТАСС). Шанхайда халқ вакилларининг район мажлисларига депутатлар сайлаш тамом бўлди.

Шанхай шаҳар сайлов комиссиясининг ма'лумотларига кўра, сайловларда барча сайловчиларнинг 96 процентидан кўпроғи қатнашган. Кўп сайлов участкаларида сайловчиларнинг 99 процент ва ҳатто 100 проценти қатнашган.

Шанхай халқ вакилларининг район мажлислари депутатлигига 4.613 киши сайланган. Сайланган ҳамма депутатларнинг 34 проценти ишчилардир. Ҳамма демократик партия ва ташкилотлардан, савдо-саноат доираларидан, майда миллатлардан ва яқин атрофдаги деҳқонлардан тегишли сонда депутатлар сайланган. Ҳамма депутатларнинг 22 проценти хотин-қизлардир.

ФИНЛЯНДИЯ СЕЙМИ ФИНЛЯНДИЯГА ҚАРЗ БЕРИЛИШИ ТЎҒРИСИДА СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЛАН ТУЗИЛГАН БИТИМНИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 19 февраль. (ТАСС). Сеймнинг кечаги мажлисида Финляндияга қарз берилиши ҳақида Совет Иттифоқи блан тузилган битим имзоланди.

Кеча сейм яқинда бўладиган парламент сайлови муносабати блан каникулга тарқатиб юборилди.

ФРАНЦИЯ ХАЛҚ ОММАСИНИНГ ТАЗЙИҚИ БЛАН

ПАРИЖ, 19 февраль. (ТАСС). «Юманите» газетасининг хабар беришича, Жаҳон демократик ёшлар федерациясининг бош секретари Жак Дени ва Франция республикачи ёшлар союзи Миллий бюросининг а'зоси Робер Жербер Париж опеляция суди тергав палатасининг қарори блан қамоқдан вақтинча бўшатилганлар. Уларнинг ҳар иккаласи «давлатнинг ташқи хавфсизлигига қасд қилишда» айбланиб, я'ни 1952 йил октябрь ойидаёқ уларга қарши уюштирилган айб асосида яқинда қамоққа олинган эдилар.

КАШОНИЙ БАЁНОТИ

ЛОНДОН, 19 февраль. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Теҳрондаги мухбири берган хабарга қараганда, мусулмонларнинг кўзга кўринган раҳбари Кашоний баёнот бериб, Эрон ҳукумати томонидан ўтказилаётган сайловларни «кескин суратда қоралаб» Бирлашган Миллатлар Ташкилотига 11 февральда мактуб юборганлигини айтган.

В. М. Молотов Берлиндан жўнаб кетди

БЕРЛИН, 20 февраль. (ТАСС). СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов бугун эрта блан Берлиндан Москвага жўнаб кетди.

Шенефельд аэродромида В. М. Молотовни Германия Демократик Республикаси Халқ палатасининг раиси Иоганнес Дикман, Германия Демократик Республикасининг Бош Министри Отто Гротеволь, Бош Министр ўринбосари Вальтер Ульбрихт, Бош Министр ўринбосари ва Ташқи Ишлар Министри Лотар Больц, Бош Министр ўринбосарлари Генрих Рау, Отто Нушке, Ганс Лох, Пауль Шольц ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг бошқа а'золари, шунингдек жамоат ташкилотлари, демократик партияларнинг ва матбуот вакиллари узатиб қолдилар.

В. М. Молотовни СССРнинг Германиядаги Олий комиссари ва СССРнинг Германия Демократик Республикасидаги элчиси В. С. Семенов, элчилардан Г. Н. Зарубин, С. А. Виноградов ва тўрт давлат ташқи ишлар министрлари кенгашида қатнашган совет делегациясининг бошқа маслаҳатчилари ҳамда экспертлари узатиб қолдилар.

Аэродром Германия Демократик Республикаси ва СССРнинг давлат байроқлари блан безатилган эди. Аэродромда халқ полициясининг фахрий қоровули саф тортган эди.

В. М. Молотов ва Бош Министр Отто Гротеволь қисқача нутқ сўзладилар.

В. М. Молотовнинг 1954 йил 20 февральда Берлиндан учиб кетиш олдидан Шенефельд аэродромида сўзлаган нутқи

Муҳтарам ўртоқ раис,
Қадрли дўстлар!

Берлиндан жўнаб кетар эканман, самимий меҳмондўстликлари ва Берлин кенгашида совет делегациясининг ишини қўллаб-қувватлаганликлари учун Германия Демократик Республикасининг ҳукуматига ва барча германияли дўстларга чуқур миннатдорчилик билдиришни ўз бурчим деб ҳисоблайман.

Герман халқи бирлашган Германияни барпо қилиш йўлида ҳали ҳам мавжуд бўлган тўсиқларни енгиб ўтади, деб ишонч билдиришга ижозат этгайсиз. Герман халқининг барча демократик ва тинчликсевар кучларининг асосий вазифаси шудир.

Бу вазифа тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига тамомила мос келади.

Совет Иттифоқи бу ишда герман халқига мумкин бўлган ҳамма ёрдамни кўрсатади.

Яшасин совет-герман дўстлиги!

В. М. Молотовнинг 1954 йил 20 февральда Шенефельд аэродромидан жўнаб кетиши вақтида О. Гротевольнинг сўзлаган жавоб нутқи

БЕРЛИН, 20 февраль (ТАСС). АДН агентлиги хабар беради:

Бош министр Отто Гротеволь В. М. Молотовнинг жўнаб кетиши вақтида Берлиндаги Шенефельд аэродромида сўзлаган жавоб нутқида бундай деди:

«Муҳтарам ўртоқ Молотов!

Сиз Берлиндан жўнаб кетар экансиз, немисларнинг қалблари Сизнинг барча тинчликсевар кишилар бахтига қилган катта ишингиз учун чексиз миннатдорлик туйғулари блан тўладир.

Тўрт давлатнинг бир неча ҳафта давомида олиб борган музокаралари халқаро проблемалар юзасидан ҳамжиҳатлик йўлини қидириш ва топиш тамомила мумкин эканлигини кўрсатди. Тўрт давлат кенгаши немис халқига ғоят муҳим сабоқ бўлди. Бу сабоқ шундан иборатки, тўрт давлат вакиллари ўзаро музокаралар олиб бораолганидек, немис халқи Германия бирлигини қайта тиклаш тўғрисидаги ўз ишини ўзаро ҳал этаолади. Немислар ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтириш ва ҳамжиҳатликни кучайтириш бизнинг олдимизда турган катта ва муҳим вазифадир. Бизнинг вазифамиз яна шундан иборатки, биз бутун немис халқини Бонн ва Париж ҳарбий шартномаларига қарши чиқишга да'ват этишимиз лозим, бу шартномалар қон-қардошларни қирғин қилишни, янги уруш чиқаришни кўзда тутади. Биз бу курашда бутун немис халқини бирлаштирамиз. Сизнинг тўрт давлат кенгашидаги фаолиятингиз бу курашда бизга янги ғайрат, янги куч ва умид бағишлади.

Сизнинг Германиянинг демократик бирлиги йўлида, немисларнинг ўзаро ҳамжиҳатлиги йўлида, халқлар дўстлиги йўлида, Европада ва бутун дун'ёда тинчликни сақлаш йўлида астойдил қилган хизматларингиз учун самимий ташаккуримизни билдирамиз.

Немис халқи блан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик идеяси тўрт давлат кенгаши кунларида янада мустаҳкамланди ва кучайди, деб Сизни ишонтирамиз.

Сизнинг: «Яшасин совет — герман дўстлиги!» — деб айтган табрик ҳитобингизни чин қалбдан қутлаймиз. Биз Сизнинг ватанингизга сиҳат-саломат етиб боришингизни тилаймиз ва Сиздан Совет Иттифоқи халқларига бизнинг саломимизни етказишингизни ҳамда Германия Демократик Республикаси гражданларининг ўз миллий мақсадлари йўлида ва тинчликни сақлаш йўлида олиб бориладиган курашга бутун кучларини сарф этишга қат'ий бел боғлаганликларини ма'лум қилишингизни сўраймиз.

Яшасин Совет Иттифоқи халқлари блан дўстлик! Яшасин тинчлик йўлида олиб борилаётган кураш! Яшасин ватанимизни бирлаштириш йўлидаги кураш!».

Ғарбий Берлин меҳнаткашларининг намойиши

БЕРЛИН, 19 февраль. (ТАСС). 18 февральда кечқурун Ғарбий Берлиннинг бирқанча районларида — Нойкельнда, Квейцбергда (Америка сектори), Тиргартенда (Англия сектори), Веддингда (Франция сектори) Ғарбий Берлин меҳнаткашларининг кўп киши қатнашган намойишлари бўлди. Бу намойишларда жам'и бирнеча минг киши қатнашди.

Ғарбий Берлин ма'мурлари ва ўнг касаба союз раҳбарлари томонидан иғвогарлик ниятида уюштирилган «жимжитлик марши» тамомила барбод бўлган холда, Ғарбий Берлин меҳнаткашларининг бу намойишлари уларнинг истак-орзуларини чинакам ифода қилувчи намойишлар бўлди. Намойишчилар ўртасида ишсизлар ҳам кўп эди. Намойишчилар Германия блан сулх шартномаси тузилишини ва демократик асосда Германиянинг қайтадан бирлаштирилишини талаб қилдилар. Намойишчилар Бонн ва Париж ҳарбий шартномаларига ва Ғарбий Германиянинг ҳамда Ғарбий Берлиннинг милитаризация қилинишига қаттиқ қарши чиқдилар.

Ғарбий Берлин ма'мурлари меҳнаткашларнинг намойишларига қарши катта полиция кучларини ишга солдилар. Штурмчи зўравонлар немис ватанпарварларига қарши резина калтакларни ишга солиб, ҳатто кексалар ва хотин-қизларни ҳам аямай калтакладилар. Полиция намойиш қатнашчилари ўртасида кўп кишини қамоққа олди.

«Узглавкнижторг»нинг савдо дўконлари СССР Олий Совети сайловига оид кўплаб адабиётлар олди. Шаҳардаги китоб магазинларида китоб савдоси кундан-кунга ривожланмоқда. **Суратда:** «Узглавкнижторг» 8-нчи магазинининг ходими ўртоқ **Х. Қосимхўжаева** харидорларга китоблар сотмоқда. **В. Салов** фотоси.

Маяковский ҳаёти ва ижодиётига бағишланган конференция

Сталин районидаги 13-нчи ўзбек қизлар ўрта мактабида рус классик ва совет ёзувчилари ижодига бағишланган адабий конференция ўтказиш традицияга айланиб қолган. Ўтган йили Пушкин, Толстой, Горький ижодига бағишлаб ўтказилган конференциялар жуда қизиқарли ўтган эди.

Яқинда Совет даврининг энг яхши шоири В. Маяковскийга бағишланган конференция бўлди.

Конференция қатнашчилари—Х синф ўқувчиларидан С. Обидова «Маяковскийнинг ёшлик ва ўсмирлик даври», Х. Йўлдошева «Маяковский революцион шоир», М. Файзиева «Маяковскийнинг революциядан сўнгги даврдаги ижоди», Х. Расулева «Шоир ҳаётининг сўнгги йиллари», Қ. Раҳимова «Маяковский ижодининг аҳамияти» деган темаларда қизиқарли докладлар қилдилар. Ўқувчилар олинган темаларни кенг ва мазмунли ёритишда ва ўз фикрларини баён қилишда рус тилини пухта ўрганаётганликларини кўрсатдилар. Докладлар Маяковскийнинг «Совет паспорти», «Сўл марш» ва бошқа ше'рлари, «Яхши» ва «Владимир Ильич Ленин» поэмаларидан парчалар ўқиш блан қўшиб олиб борилди. Бу эса докладларнинг қизиқарли бўлишини та'минлади.

Адабий кечада Сталин районининг 95, 84, 45-нчи мактаб ўқувчилари ҳам иштирок этдилар.

В. АБДУЛЛАЕВ.

САВДО ХОДИМЛАРИ МАЛАКАЛАРИНИ ОШИРМОҚДАЛАР

Тошкент универмагида 80 га яқин ўзбек хотин-қизлари ишламоқда. Улар қунт блан ўқимоқдалар, ўзларининг иш малакаларини, сиёсий савияларини оширмоқдалар, умумий ма'лумот доираларини кенгайтирмоқдалар. Ҳозир улардан кўпчилиги яхши ўқиганликлари сабабли раҳбарлик савдо ишларига кўтарилган.

Машкура Акбарова бундан беш йил муқаддам универмагга шогирд бўлиб ишга кирган эди. У, курсда ўқигач, тезда мол сотучи, сўнгра контролёр қилиб тайинланди. Ҳозир эса, комсомол а'зоси М. Акбарова магазинда ип-газлама секциясининг мудири бўлиб ишламоқда. Шунингдек, Гулсум Шарипова, пойафзал сотучиликдан универмаг 1-нчи филиалининг директорлиги вазифасига кўтарилди. У бу йил савдо техникумини тамомлайди.

Тошкент универмагида ишлаётган хотин-қизлар ўз малакаларини ошириш, маданий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш учун курашмоқдалар.

Шаҳар театрлари бу йил қандай асарларни саҳналаштиради

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Сан'ат бош бошқармаси Тошкент шаҳар театрларининг 1954 йил репертуар планини кўриб чиқди ва тасдиқлади. Бу йил — шаҳар театрларида аввалги йилларга нисбатан бирмунча бурилиш йили бўлади. Шаҳар театрлари классик ва совет драматургларининг энг яхши асарларини саҳналаштириш блан бирга, ўзбек совет драматургларининг бирқанча асарларини постановка қиладилар.

Ҳамза номли Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театри Сталин мукофоти лауреати Ойбекнинг «Қутлуғқон» романи асосида ишланган инценеровкани саҳналаштиради. Шу блан бирга, театр коллективи театр бош режиссёри Александр Гинзбург раҳбарлигида Бомаршенинг «Фигаронинг уйланиши» комедиясини ўзбек тамошабинларига тақдим этади. Театр репертуарида Назир Сафаровнинг «Ҳаёт мактаби» ва Исоқ Ўктамнинг «Вакил» пьессалари ҳам бор.

Театр коллективи Антон Павлович Чехов вафот этган куннинг 50 йиллигига бағишлаб, унинг «Ваня амаки» пьесасини саҳналаштиради. Театр ўз репертуарига украин драматорги В. Минькониниг «Фамилиясини айтмасдан» комедиясини ҳам киритди.

Муқимий номидаги республика музикали драма ва комедия театри ҳам 1954 йилда тамошабинларга муносиб спектакльлар тайёрлашни мўлжаллаётир. Театр коллективи грузин драматурги Бараташвилининг «Стрекоза» асарини ўзбек тамошабинларига кўрсатишни планлаштирди. Шунингдек театр коллективи бу йил Комил Яшин, Юнус Ражабий ва Г. Мушельнинг «Фарҳод ва Ширин», А. Бобожонов, Отаниёзов ва С. Юдаковнинг «Азиз ва Санам» музикали драмаларини саҳнага қўяди.

Театр коллективи ўз репертуаридаги айрим асарларни қайтадан саҳналаштиради. Бу асарлар қаторига «Сорочинск ярмаркаси», «Нурхон» ва «Ғунчалар»ни киритиш мумкин.

Навоий номидаги опера ва балет театри Т. Хренниковнинг ҳозир кўрсатаётган «Бўронда» операсидан ташқари К. Дашкевичнинг «Богдан Хмельницкий» операсини саҳналаштиришни планлаштирди. Театр Сталин мукофоти лауреатлари Т. Содиқов ва Р. Глиер блан биргаликда «Лайли ва Мажнун» операсини қайтадан ишламоқда. Балет асарларидан театр репертуарига Морозовнинг «Доктор Айболит» балети киритилди.

Горький номидаги рус драма театри яқин кунлар ичида тамошабинларга Булгаковнинг «Турбинлар куни» ва Крапивнинг «Ким охирида кулади» асарларини тақдим этади. Театр репертуарига Чеховнинг «Ваня амаки» ва Баҳром Раҳмоновнинг «Юрак сирлари» пьесалари ҳам киритилди.

Охунбобоев номидаги ёш тамошабинлар театри яқин кунларда ўз тамошабинларига Мольернинг «Скапеннинг найранглари» комедиясини ва П. Чепруновнинг «Бизнинг мактабда» пьесасини кўрсатади. Театр ўз репертуарига пионер Павлик Морозовнинг жасоратига бағишланган В. Губаревнинг «Павлик Морозов», Зоя Космодемьянскаянинг қаҳрамонлигига бағишланган М. Аливерьнинг «Ҳақиқат ҳақида ҳикоя» пьесаларини киритди.

Туркистон ҳарбий округи офицерлар уйи драма театри Сталин мукофоти лауреати Вс. Вишнёвскийнинг «Оптимистик трагедия» асарининг сўнгги репетициялари устида иш олиб бораётир. Спектакль Совет Армияси куни — 23 февральда тамошабинларга кўрсатилади.

Театр коллективи Украинанинг Россияга қайта қўшилишига 300 йил тўлишига бағишлаб украин драматурги М. Старицкийнинг «Маруся Богуславка» пьесасини саҳналаштиради.

Шаҳар театрлари янги — 1954 йилда ана шу асарлар устида ишлайдилар.

Болалар уйида

Тошкентдаги 8-нчи болалар уйида Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги муносабати блан ўтказиладиган умумхалқ байрамига бағишлаб адабий кеча ташкил этиш учун қизғин тайёргарлик олиб борилмоқда.

Болалар уйида тарбияланучилар бош тарбиячи Васила Хўжаева ва пионервожатий Зина Давидовалар раҳбарлигида украинча халқ ашула ва рақсларини ўрганмоқдалар. Қўл ҳунар тўгараги а'золари украин халқ миллий кашталарини тикиб, виставка тайёрладилар. Болалар уйидаги Ленин номли дружина а'золари «Улуғ дўстлик» деган альбом тайёрлашга киришдилар. Хор тўгараги коллективи эса «Дивлюсь я на небо», «Сонце низенко» каби украин қўшиқларини ўрганмоқда. Шунингдек ҳаваскорлар тўгараги а'золари русча, украинча ва ўзбекча ашула ва ўйинларни ҳамда украин ёзучилари асарларидан олинган парчаларни дикламация қилишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Болалар уйида дўстлик кечасига атаб «Пионерлар овози» деворий газетасининг махсус сони чиқарилади.

Р. ХАЛИЛОВА.

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/II да кундуз **Кечирилмас гуноҳлар,** кечқурун **Бир севги афсонаси** 23/II да **Юрак сирлари.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/II да кундуз **Евгений Онегин,** кечқурун **Травиата.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/II да кундуз **Сорочинск ярмаркаси,** кечқурун **Тоҳир ва Зуҳра**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **йиртқич ҳайвонларни ўргатучи биринчи рус артисти Н. П. Гладильщиков, сальтомортальчи жокейлар группаси** ва **янги усулда от ўргатучи Н. А. Никитинларнинг** иштироки блан **катта цирк тамошалари.** Бугун уч марта тамоша.

«РОДИНА» (кечқурун), НАВОИЙ номли (кечқурун), «ИСКРА» (кундуз соат 3—40 минутдан), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 4 дан), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кино театрларида — янги бадиий фильм **Соялар.**

«РОДИНА» — кундуз **Валерий Чкалов.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Ҳаво извошчиги.**

НАВОИЙ номли кинотеатр — кундуз **Тракторчилар.**

СОБИР РАҲИМОВ номли кинотеатр — кундуз ва кечқурун **Котовский**

«ИСКРА» — кундуз соат 3 гача **Ойга учиш.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кундуз соат 4 гача **Чук ва Гек.**

ТИКУЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИ — кундуз **Ойга учиш,** кечқурун **Айбсиз айбдорлар.**

ЎРТА ОСИЁ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИГА

капитал қурилиш бўлимида ишлаш учун: **қурилиш инженерлари** ва **прораблар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Ассакинская кўчаси, 16-нчи уй, 14-нчи хонада кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«КИНОПРОКАТ» ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ

КИНОУСТАНОВКАЛАРДА КЎРСАТИШ УЧУН

СОЯЛАР

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМ ЧИҚАРДИ.

М. Е. Салтиков-Шедриннинг драматик сатираси.

Постановкачилар — **Н. Акимов, Н. Кошеверова.**

Композитор — **Д. Толстой.**

Рольларни

Ленсовет номидаги Ленинград давлат театрининг артистлари:

В. Лебедев, В. Петров, Г. Короткевич, В. Будрейко, Ю. Бубликов, А. Абрамов, А. Гюльцен, О. Каган, В. Фомичев, Д. Бессонов Е. Гвоздевлар бажаради.

Бу фильмни Ленин орденли «Ленфильм» киностудияси 1953 йилда ишлаган.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент область, шаҳар комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари область ва шаҳар Советларининг органлари

ўзбек тилида чиқадиган

„Тошкент ҳақиқати“

ва рус тилида чиқадиган

„Ташкентская правда“

НОМЛИ ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАЛАРИГА

Обуна қабул қилиш давом этмоқда

Бу газеталар «Правда» газетасининг форматида 4 саҳифадан иборат бўлиб, ҳафтада 5 марта чиқади.

Ҳар газета учун обуна баҳоси 1 ойга — 4 сўм 35 тийин.

Обуна «Союзпечать» бўлимларида, Тошкент областидаги шаҳар ва район алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Экономика институтининг илмий совети мажлисида (Абдулла Тўқаев кўчаси, 1-нчи уй, конференц-зал) қуйидагилар иқтисодий фанлар кандидати деган илмий даражани олиш учун

Диссертация ёқлайдилар

1954 йил 3 мартда В. А. Боровский: «Қизил Ўрда областидаги шоли экучи МТСларнинг рентабельлигини оширишнинг асосий йўллари» деган темада.

1954 йил 7 апрельда Х. З. Зоҳидова: «Тошкент шаҳрининг индустриал ривожланиши» деган темада.

Диссертациялар блан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин.

ЮВЕЛИРТОРГ

магазинларида

Асл ва ярим асл тошлар блан безатилган, энг янги фасон

НАФИС ЗАРГАРЛИК МОЛЛАРИ

олтин, кумуш ва бошқа металлардан ишланган

ЧИРОЙЛИ БУЮМЛАР

тўғнағичлар, зираклар, узуклар, билакузуклар, ва понкалар, булавкалар, упадонлар, портсигарлар, муштуклар, соат занжирлари ва бошқалар,

қаҳрабо, мунчоқ, марвариддан

ШОДАЛАР ВА МАРЖОНЛАР,

олтин корпусли қўл соатлари, стол ва девор

СОАТЛАРИ,

ОВҚАТ ВА ЧОЙ АСБОБЛАРИ

(кумуш ва мельхиордан қошиқлар, санчиқлар, пичоқлар),

стакан тагликлари, қадаҳлар, сутдонлар, кофе қайнатадиган идишлар ва бошқалар,

папье-машедан ишланган бадиий буюмлар

СОТИЛМОҚДА

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСИ:

1) К. Маркс кўчаси, 29-нчи уй, 2) Октябрь район совет-колхоз бозоридаги Гулбозор ва янги корпус, 3) Алайский совет-колхоз бозори, 4) Госпитальний совет-колхоз бозори, 5) Октябрь, Марказий, Фрунзе район совет-колхоз бозорларидаги ва мол бозоридаги киоскалар.

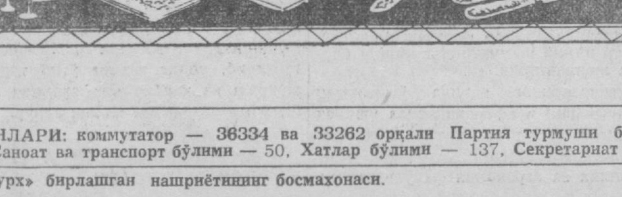

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

1954 йил 22 февраль соат 18 да, Махсус республика торги «Узбекодежда»нинг 7-нчи магазинида (Карл Маркс кўчаси, 128-нчи уй, ТашМИ рўпарасида)

аҳолининг талабларини ўрганиш ва унга кўрсатиладиган хизматни яхшилаш масаласида

Харидорлар конференцияси

ўтказилади.

Конференцияга ҳамма харидорлар таклиф этилади.

1953 йил 3 март кеч соат 7 да, Ўрта Осиё давлат университети химия факультетининг илмий совети мажлисида (Т. Шевченко кўчаси, 1-нчи уй, акт зали)

А. Д. Гребенюк

химия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Ароматик бирикмалар ядросини цианэтиллаш» деган темада

Диссертация ёқлайди

Диссертация блан университетнинг асосий кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 8-нчи уй).

Максим Горький кўчаси, Вагонний проезд, 34-нчи уйда туручи **Баудун Ниёзовнинг** Навоий кўчаси, Строительний проезд, 16-нчи уйда туручи Ойша Усмоновна Кенжаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

Каганович кўчаси, Актюбинский проезд, Тўғри тупик, 7-нчи уйда туручи **Муборак Рустамованинг** Каттабоғ кўча, 110-нчи уйда туручи Маҳмадали Соиповдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Сталин район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 135, Совет қурилиши бўлими — 157, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 50, Хатлар бўлими — 137, Секретариат — 157, э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 01648. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1574.